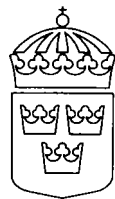

Regeringens proposition

1994/95:115

Reformering av övervakningssystemet enligt
Europakonventionen

Prop.
1994/95:115

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 24 november 1994

Mona Sahlin

Lena Hjelm-Wallén
(Utrikesdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner protokollen nr 9 och 11 till den europeiska konventionen den 4 november 1950 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen).

Båda protokollen rör ändringar i förfarandet vid prövning av klagomål enligt konventionen. Genom protokoll nr 9 ges en enskild klagande rätt att själv hänskjuta ett mål till prövning av den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) sedan den europeiska kommissionen för de mänskliga rättigheterna (Europakommissionen) avgett rapport i målet. Genom protokoll nr 11 genomförs en genomgripande reform av övervakningssystemet enligt konventionen. Den innebär att den nuvarande kommissionen och domstolen ersätts med en permanent domstol för prövning av såväl individuella som mellanstatliga klagomål. Ministerkommitténs uppgift enligt konventionen begränsas till att övervaka efterlevnaden och verkställigheten av den nya domstolens domar. Reformen har till syfte att rationalisera övervakningssystemet och nedbringa de långa handläggningstider som uppstått i det nuvarande systemet.

Som en följd av ett svenskt godkännande av protokoll nr 9 föreslås vidare en ändring i lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Innehållsförteckning

Prop. 1994/95:115

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext.....	3
3	Ärendet och dess beredning.....	12
4	Bakgrund	13
4.1	Europakonventionen och dess tilläggsprotokoll	13
4.2	Nuvarande processordning.....	14
4.3	Enskildas rätt att hänskjuta mål till domstolen.....	15
4.4	Behovet av en övergripande reform.....	16
5	Innehållet i protokoll nr 9	17
6	Innehållet i protokoll nr 11	19
6.1	Allmänt.....	19
6.2	De enskilda artiklarna	20
7	Överväganden.....	27
7.1	Protokoll nr 9	27
7.2	Protokoll nr 11	28
7.3	Lagstiftningsåtgärder.....	29
	Bilaga Protokoll nr 11	32
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 november 1994.....	72

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner protokollen nr 9 och 11 till den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,
2. antar förslag till lag om ändring i lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till

lag om ändring i lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

Härigenom föreskrivs att lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Europeiska konventionen den 4 november 1950 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna med de ändringar som gjorts genom tilläggsprotokollen nr 3, 5 och 8 till konventionen samt med de tillägg som gjorts genom tilläggsprotokollen nr 1, 2, 4, 6 och 7 till konventionen skall gälla som lag här i landet.

Konventionens och tilläggsprotokollens engelska och franska originaltexter finns tillsammans med en svensk översättning intagna som en bilaga till denna lag.

Föreslagen lydelse

Europeiska konventionen den 4 november 1950 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna med de ändringar som gjorts genom tilläggsprotokollen nr 3, 5, 8 och 9 till konventionen samt med de tillägg som gjorts genom tilläggsprotokollen nr 1, 2, 4, 6 och 7 till konventionen skall gälla som lag här i landet.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms

Protocol no. 9 to the convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms

The member States of the Council of Europe, signatories to this Protocol to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, signed at Rome on 4 November 1950 (hereinafter referred to as "the Convention"),

Being resolved to make further improvements to the procedure under the Convention,
Have agreed as follows:

Article 1

For Parties to the Convention which are bound by this Protocol, the Convention shall be amended as provided in Articles 2 to 5.

Article 2

Article 31, paragraph 2, of the Convention, shall read as follows:

"2. The Report shall be transmitted to the Committee of Ministers. The Report shall also be transmitted to the States concerned, and, if it deals with a petition submitted under Article 25, the applicant. The States concerned and the applicant shall not be at liberty to publish it."

Article 3

Article 44 of the Convention shall read as follows:

"Only the High Contracting Parties, the Commission, and persons, non-governmental organisations or groups of individuals having

Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales

Protocole N° 9 à la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires du présent Protocole à la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950 (ci-après dénommée «la Convention»),

Résolus à apporter de nouvelles améliorations à la procédure prévue par la Convention,
Sont convenus de ce qui suit:

Article 1

Pour les Parties à la Convention qui sont liées par le présent Protocole, la Convention est amendée suivant les dispositions des articles 2 à 5.

Article 2

L'article 31, paragraphe 2, de la Convention se lit comme suit:

«2. Le rapport est transmis au Comité des Ministres. Il est également communiqué aux Etats intéressés et, s'il concerne une requête introduite en application de l'article 25, au requérant. Les Etats intéressés et le requérant n'ont pas la faculté de le publier.»

Article 3

L'article 44 de la Convention se lit comme suit:

«Seules les Hautes Parties Contractantes, la Commission et la personne physique, l'organisation non gouvernementale ou le groupe de

**Konvention angående skydd för de
mänskliga rättigheterna och de
grundläggande friheterna**

**Protokoll nr 9 till konventionen angående
skydd för de mänskliga rättigheterna
och de grundläggande friheterna**

Europarådets medlemsstater, som har undertecknat detta protokoll till konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad "konventionen"),

som är fast beslutna att ytterligare förbättra förfarandet enligt konventionen,

har kommit överens om följande.

Artikel 1

För de parter i konventionen som är bundna av detta protokoll skall konventionen ändras i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 2-5.

Artikel 2

Artikel 31, punkt 2, i konventionen ges följande lydelse:

"2. Rapporten skall överlämnas till ministerkommittén. Rapporten skall även delges de berörda staterna och, om den behandlar klagomål som anförts enligt artikel 25, klaganden. De berörda staterna och klaganden har inte rätt att offentliggöra den."

Artikel 3

Artikel 44 i konventionen ges följande lydelse:

"Endast de höga fördragsslutande parterna, kommissionen samt enskilda personer, icke-statliga organisationer eller grupper av enskilda

submitted a petition under Article 25 shall have the right to bring a case before the Court.”

Article 4

Article 45 of the Convention shall read as follows:

“The jurisdiction of the Court shall extend to all cases concerning the interpretation and application of the present Convention which are referred to it in accordance with Article 48.”

Article 5

Article 48 of the Convention shall read as follows:

“1. The following may refer a case to the Court, provided that the High Contracting Party concerned, if there is only one, or the High Contracting Parties concerned, if there is more than one, are subject to the compulsory jurisdiction of the Court or, failing that, with the consent of the High Contracting Party concerned, if there is only one, or of the High Contracting Parties concerned if there is more than one:

- a. the Commission;
- b. a High Contracting Party whose national is alleged to be a victim;
- c. a High Contracting Party which referred the case to the Commission;
- d. a High Contracting Party against which the complaint has been lodged;
- e. the person, non-governmental organisation or group of individuals having lodged the complaint with the Commission.

2. If a case is referred to the Court only in accordance with paragraph 1. e. it shall first be submitted to a panel composed of three members of the Court. There shall sit as an *ex-officio*

particuliers qui a introduit une requête en application de l'article 25 ont qualité pour se présenter devant la Cour.»

Article 4

L'article 45 de la Convention se lit comme suit:

«La compétence de la Cour s'étend à toutes les affaires concernant l'interprétation et l'application de la présente Convention qui lui sont soumises, dans les conditions prévues par l'article 48.»

Article 5

L'article 48 de la Convention se lit comme suit:

«1. A la condition que la Haute Partie Contractante intéressée, s'il n'y en a qu'une, ou les Hautes Parties Contractantes intéressées, s'il y en a plus d'une, soient soumises à la juridiction obligatoire de la Cour ou, à défaut, avec le consentement ou l'agrément de la Haute Partie Contractante intéressée, s'il n'y en a qu'une, ou des Hautes Parties Contractantes intéressées, s'il y en a plus d'une, une affaire peut être déférée à la Cour:

- a. par la Commission;
 - b. par une Haute Partie Contractante dont la victime est le ressortissant;
 - c. par une Haute Partie Contractante qui a saisi la Commission;
 - d. par une Haute Partie Contractante mise en cause;
 - e. par la personne physique, l'organisation non gouvernementale ou le groupe de particuliers qui a saisi la Commission.
2. Si une affaire n'est déférée à la Cour que sur la base de l'alinéa e du paragraphe 1, l'affaire est d'abord soumise à un comité composé de trois membres de la Cour. Fera partie d'of-

personer som har anfört klagomål enligt artikel 25 skall ha rätt att hänskjuta ett mål till domstolen.”

Artikel 4

Artikel 45 i konventionen ges följande lydelse:

”Domstolens behörighet omfattar alla mål som rör tolkningen och tillämpningen av denna konvention och som hänskjuts till den i enlighet med artikel 48.”

Artikel 5

Artikel 48 i konventionen får följande lydelse:

”1. Under förutsättning att den berörda höga fördragsslutande parten, om det finns endast en sådan, eller de berörda höga fördragsslutande parterna, om det finns flera, obligatoriskt är underkastade domstolens jurisdiktion eller, om så ej är fallet, med samtycke av den berörda höga fördragsslutande parten, om det finns endast en sådan, eller de berörda höga fördragsslutande parterna, om det finns flera, kan ett mål hänskjutas till domstolen av

- a. kommissionen,
- b. en hög fördragsslutande part vars medborgare påstås ha blivit utsatt för ett konventionsbrott,
- c. en hög fördragsslutande part som hänskjutit målet till kommissionen,
- d. en hög fördragsslutande part mot vilken klagomålet riktats,
- e. den enskilda person, icke-statliga organisation eller grupp av enskilda personer som har anfört klagomål till kommissionen.

2. Om ett mål hänskjuts till domstolen endast i enlighet med punkt 1.e, skall det först underställas en särskild avdelning bestående av tre ledamöter av domstolen. I avdelningen skall

member of the panel the judge who is elected in respect of the High Contracting Party against which the complaint has been lodged, or, if there is none, a person of its choice who shall sit in the capacity of judge. If the complaint has been lodged against more than one High Contracting Party, the size of the panel shall be increased accordingly.

If the case does not raise a serious question affecting the interpretation or application of the Convention and does not for any other reason warrant consideration by the Court, the panel may, by a unanimous vote, decide that it shall not be considered by the Court. In that event, the Committee of Ministers shall decide, in accordance with the provisions of Article 32, whether there has been a violation of the Convention."

Article 6

1. This Protocol shall be open for signature by member States of the Council of Europe signatories to the Convention, which may express their consent to be bound by:

- a. signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
- b. signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.

2. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 7

1. This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which ten member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Protocol in accordance with the provisions of Article 6.

fi ce du comité le juge élu au titre de la Haute Partie Contractante contre laquelle la requête a été introduite ou, à défaut, une personne de son choix pour siéger en qualité de juge. Si la requête a été introduite contre plus d'une Haute Partie Contractante, le nombre de membres du comité sera augmenté en conséquence.

Si l'affaire ne soulève aucune question grave relative à l'interprétation ou à l'application de la Convention, et si elle ne justifie pas, pour d'autres raisons, un examen par la Cour, le comité peut décider, à l'unanimité, qu'elle ne sera pas examinée par la Cour. En pareil cas, le Comité des Ministres décide, dans les conditions prévues par l'article 32, s'il y a eu ou non violation de la Convention.»

Article 6

1. Le présent Protocole est ouvert à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe signataires de la Convention, qui peuvent exprimer leur consentement à être liés par:

- a. signature sans réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation; ou
- b. signature sous réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation, suivie de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

2. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 7

1. Le présent Protocole entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle dix Etats membres du Conseil de l'Europe auront exprimé leur consentement à être liés par le Protocole conformément aux dispositions de l'article 6.

som självskriven medlem sitta den domare som valts för den höga fördragsslutande part mot vilken klagomålet är riktat eller, om det inte finns någon sådan, en av den parten utsedd person som skall sitta i avdelningen som domare. Om klagomålet är riktat mot fler än en hög fördragsslutande part, skall antalet medlemmar i avdelningen utökas i enlighet därmed.

Om någon allvarlig fråga som rör tolkningen eller tillämpningen av konventionen inte uppkommer i målet och det inte heller av annan orsak bör föranleda en prövning i domstolen, får avdelningen enhälligt besluta att målet inte skall prövas av domstolen. I så fall skall ministerkommittén, i enlighet med bestämmelserna i artikel 32, avgöra huruvida en kränkning av konventionen har ägt rum.”

Artikel 6

1. Detta protokoll skall stå öppet för undertecknande av de medlemsstater i Europarådet som undertecknat konventionen, vilka kan uttrycka sitt samtycke till att vara bundna genom

- a. undertecknande utan förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande eller
- b. undertecknande med förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande, följt av ratifikation, godtagande eller godkännande.

2. Ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

Artikel 7

1. Detta protokoll träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period av tre månader från den dag då tio medlemsstater i Europarådet har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av protokollet i enlighet med bestämmelserna i artikel 6.

2. In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of signature or of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 8

The Secretary General of the Council of Europe shall notify all the member States of the Council of Europe of:

- a. any signature;
- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c. any date of entry into force of this Protocol in accordance with Article 7;
- d. any other act, notification or declaration relating to this Protocol.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Rome, this 6th day of November 1990, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe.

2. Pour tout Etat membre qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par le Protocole, celui-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de la signature ou du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 8

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera à tous les Etats membres du Conseil de l'Europe:

- a. toute signature;
- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation;
- c. toute date d'entrée en vigueur du présent Protocole conformément à son article 7;
- d. tout autre acte, notification ou déclaration ayant trait au présent Protocole.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Protocole.

Fait à Rome, le 6 novembre 1990, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe.

2. I förhållande till en medlemsstat som senare uttrycker sitt samtycke till att vara bunden av protokollet träder detta i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period av tre månader från dagen för undertecknandet eller från den dag då ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet deponerades.

Artikel 8

Europarådets generalsekreterare skall underätta alla Europarådets medlemsstater om

- a. undertecknande,
- b. deponering av ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument,
- c. dag för detta protokolls ikraftträdande enligt artikel 7,
- d. andra åtgärder, notifikationer eller förklaringar som rör detta protokoll.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat detta protokoll.

Upprättat i Rom den 6 november 1990 på engelska och franska, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som skall deponeras i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekreterare skall sända en bestyrkt kopia till varje medlemsstat i Europarådet.

Inom Europarådet har utarbetats två tilläggsprotokoll till den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen), protokoll nr 9 och 11, vilka undertecknats men inte ratificerats av Sverige. Protokollen rör ändringar i det system som satts upp enligt konventionen för att säkerställa staternas efterlevnad av konventionsförpliktelseerna.

Protokoll nr 9 undertecknades av Sverige med förbehåll för ratifikation då det öppnades för undertecknande av Europarådets ministerkommitté den 6 november 1990. Enligt detta protokoll ges en enskild klagande rätt att själv hänskjuta ett mål som granskats av Europakommissionen till Europadomstolens prövning. Domstolens prövning av ett sådant mål är dock beroende av om prövningstillstånd meddelas. Protokollet har hitintills ratificerats av 15 stater. Det trädde i kraft den 1 oktober 1994 gentemot de stater som först ratificerade protokollet. För de stater som ännu inte ratificerat protokollet träder det i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om tre månader från den dag då ratifikationsinstrumentet deponeras hos Europarådets generalsekreterare. Att Sverige inte ratificerat protokollet sammanhänger med att ändamålsenligheten av protokollet har ansetts böra bedömas i ljuset av det mera långtgående reformförslag som beretts och nu genomförs genom protokoll nr 11.

Protokoll nr 11 innebär en genomgripande reform av övervakningssystemet enligt konventionen. Kommissionen och domstolen avskaffas och ersätts av en permanent domstol för prövning av såväl individuella som mellanstatliga klagomål. Protokollet antogs av Europarådets ministerkommitté den 20 april 1994 och öppnades för undertecknande den 11 maj 1994. Det undertecknades denna dag av samtliga medlemsstater med undantag av Italien, i samtliga fall med förbehåll för ratifikation. Endast en stat har hitintills ratificerat protokollet.

Protokollet står öppet för undertecknande av samtliga medlemsstater i Europarådet som är parter till Europakonventionen. Protokollet träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period om ett år från den dag då samtliga konventionsstater ratificerat det. I och med att protokoll nr 11 träder i kraft upphör protokoll nr 9 att gälla.

Europarådets parlamentariska församling, Europadomstolen och Europakommissionen har avgett yttranden över förslaget till en övergripande reform på sätt denna utformats i protokoll nr 11. Medan parlamentariska församlingen ställt sig uttalat positiv till en reform av detta slag har meningarna inom domstolen och kommissionen varit delade. Domstolen och kommissionen har däremot tillstyrkt att enskilda ges en rätt att begära att ett mål hänskjuts till domstolens prövning.

Ärendet saknar direkt betydelse för svenska myndigheter. Någon remissbehandling har därför inte ansetts behövlig.

Lagrådet avgav yttrande över förslaget till lag om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (prop. 1993/94:117). Den nu föreslagna ändringen av denna lag rör en ändring av de processuella bestämmelserna i konventionen. Klaganden ges

en rätt att hänskjuta ett mål till domstolens prövning på det sätt som anges i protokoll nr 9. Det nya förfarandet kan i och för sig tillämpas oberoende av svensk lagstiftning sedan protokollet ratificerats av Sverige och det trätt i kraft gentemot Sverige. Den föreslagna lagändringen utgör närmast en nödvändig konsekvens av den lagstiftningsmetod som tillämpades då Europakonventionen införlivades med svensk rätt genom lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Lagrådets hörande skulle därför sakna betydelse i ärendet.

De engelska och franska texterna till protokollen, vilka har samma giltighet, samt en översättning till svenska tas in, såvitt gäller protokoll nr 9 i propositionens lagförslag och såvitt gäller protokoll nr 11 som bilaga till propositionen.

4 Bakgrund

4.1 Europakonventionen och dess tilläggsprotokoll

Den europeiska konventionen den 4 november 1950 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) ratificerades av Sverige den 4 februari 1952 (prop. 1951:165, bet. 1951:UU11, rskr. 1951:2). Senare har Sverige också ratificerat nio av de tilläggsprotokoll som antagits till konventionen (prop. 1953:32, 1964:87, 1983/84:31, 1984/85:123, 1985/86:18 och 1991/92:165). Genom de första, fjärde, sjätte och sjunde tilläggsprotokollen har antalet skyddade rättigheter utökats. Det andra protokollet reglerar behörigheten för Europadomstolen att avge rådgivande yttranden till Europarådets ministerkommitté. De tredje och åttonde protokollen behandlar vissa förändringar i förfarandet inför Europadomstolen och Europakommissionen. Det femte protokollet gäller sättet att utse ledamöter i kommissionen och domstolen. Det tionde protokollet rör omröstningsreglerna i Europarådets ministerkommitté vid prövning av klagomål enligt konventionen. Detta har ännu inte trätt i kraft.

Konventionen och protokollen nr 1-8 till denna har införlivats med svensk rätt genom lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (prop. 1993/94:117, bet. 1993/94:KU24, rskr. 1993/94:246). Lagen träder i kraft den 1 januari 1995.

När Europakonventionen utarbetades efter andra världskrigets slut var det en kontroversiell fråga om konventionens efterlevnad skulle säkerställas genom en internationell domstol eller på annat vis. Tillskapandet av både en kommission och en domstol kan sägas ha utgjort frukten av en politisk kompromiss mellan de stater som önskade en sådan domstol och de som motsatte sig denna. Detta är också anledningen till att domstolens jurisdiktion över en stat gjordes beroende av att staten avgett en uttrycklig förklaring att den underkastar sig domstolens jurisdiktion (artikel 46). De stater som valde att inte underkasta sig domstolens jurisdiktion kunde granskas av kommissionen varefter ministerkommittén slutligt avgjorde om ett konventionsbrott ägt rum (artikel 32).

Också vad gällde möjligheten för enskilda att få använda sig av ett internationellt övervakningssystem av detta slag var åsikterna delade. Frågan löstes på ett liknande vis som den rörande domstolens kompetens, genom att klagomål till kommissionen skulle kunna anföras av en enskild mot en stat endast om denna stat uttryckligen förklarat att den erkände kommissionens behörighet att behandla sådana klagomål (artikel 25). Någon rätt för den enskilde att också föra ett mål till domstolen upptogs inte i konventionen.

Successivt har allt fler konventionsstater valt att erkänna den enskilda klagorätten till kommissionen samt domstolens jurisdiktion. Sverige tillhörde de stater som i samband med ratifikationen av konventionen år 1952 också erkände den enskilda klagorätten. Detta gjordes för obegränsad tid. Sverige var emellertid vid denna tid inte berett att erkänna domstolens jurisdiktion. Detta skedde först år 1966 och då för en period av fem år (prop. 1966:33). Det svenska erkännandet har därefter förnyats för ytterligare femårsperioder, senast för tiden fram till den 13 maj 1996 (prop. 1990/91:79). I regeringens proposition till riksdagen om inkorporering av Europakonventionen och andra fri- och rättighetsfrågor (prop. 1993/94:117) har regeringen föreslagit att ett sådant erkännande avges för obegränsad tid när en ny förklaring enligt artikel 46 skall avges för tiden efter den 13 maj 1996. Idag har domstolens jurisdiktion erkänts av samtliga konventionsanslutna stater, antingen för en viss tidsperiod eller för obegränsad tid. Samtliga konventionsstater har också accepterat den enskilda klagorätten enligt artikel 25. I vissa fall har också sådana förklaringar gjorts tidsbegränsade.

4.2 Nuvarande processordning

Det nuvarande övervakningssystemet beskrivs i artiklarna 19-56 i konventionen. Tre organ har till uppgift att övervaka konventionsstaternas efterlevnad av konventionsförpliktelsema, den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen), den europeiska kommissionen för de mänskliga rättigheterna (Europakommissionen) samt Europarådets ministerkommitté. Kommissionen granskar klagomål från stater och från enskilda över påstådda brott mot konventionen. Kommissionen skall därvid först pröva om ett klagomål uppfyller villkoren för att bli behandlat i sak på det sätt som anges i artiklarna 25-27. Bl.a. skall alla inhemska rättsmedel vara uttömda, klagomålet ha inkommit inom sex månader från det att det slutliga nationella avgörandet meddelats, klagomålet anses omfatta en fråga som rör konventionens tillämpning samt inte anses vara uppenbart ogrundat. Är förutsättningarna i dessa artiklar inte uppfyllda avvisas klagomålet. Detta sker med det stora flertalet klagomål, mer än 80 procent. Avvisning kan äga rum både direkt och efter det att berörd stat yttrat sig över klagomålet – ibland också efter det att en muntlig förhandling hållits inför kommissionen.

Om ett mål inte avvisas skall kommissionen verka för att en förlikning mellan klaganden och den berörda staten uppnås. Den skall vidare klarlägga de faktiska omständigheterna i målet. Om en förlikning inte uppnås, skall kommissionen avge en slutrapport till ministerkommittén i vilken den uttalar sin uppfattning i frågan om ett konventionsbrott ägt rum. Kommissionen och den berörda staten kan därefter inom tre månader från dagen för rapportens över-

lämnande till ministerkommittén hänskjuta målet till Europadomstolen. Den enskilde klaganden har inte någon sådan rätt. Domstolen avgör målet genom dom. Domen är folkrättsligt bindande för den berörda staten. I domen fastställer domstolen om ett konventionsbrott har ägt rum. Om så är fallet kan den tillerkänna den enskilde klaganden ett skadestånd samt ersättning för rättegångskostnader. Inte sällan gör domstolen en annan bedömning än kommissionen av frågan om konventionsbrott. Domstolen kan dock endast pröva målet i den omfattning som det tagits upp till sakbehandling av kommissionen.

Om målet inte hänskjuts till domstolens prövning avgörs det av Europarådets ministerkommitté. Också ministerkommittén kan tillerkänna en enskild klagande ersättning och dess beslut är bindande för staten på samma sätt som en dom meddelad av domstolen. I de flesta fall avgör ministerkommittén de mer okontroversiella målen, t.ex. sådana där staten medgivit konventionsbrott eller accepterat kommissionens bedömning i denna fråga. De mål där staten och kommissionen har olika uppfattning brukar i regel hänskjutas till domstolens prövning. Ibland hänskjuter kommissionen också sådana mål där den funnit att något konventionsbrott inte förevarit i syfte att få ett klargörande prejudikat. Ministerkommittén övervakar också efterlevnaden av domstolens domar och av dess egna beslut.

Varken kommissionens eller domstolens ledamöter utför sina uppdrag på heltid. I många fall fullgörs uppgifterna vid sidan av ordinarie arbetsuppgifter i hemlandet. Kommissionen sammanträder f.n. 16 veckor om året och domstolen 10.

4.3 Enskildas rätt att hänskjuta mål till domstolen

Enligt nuvarande ordning kan som nämnts ovan endast en stat eller kommissionen begära domstolens prövning av ett mål som behandlats i kommissionen. Systemet ger således inte en enskild klagande någon rätt att få ett mål prövat i domstolen. Detta blev resultatet av de överväganden som gjordes i samband med konventionens tillkomst. Det ansågs då bl.a. att den enskildes intresse i detta hänseende blev tillräckligt tillgodosett genom kommissionens behörighet att begära domstolens prövning.

Frågan har därefter med skiftande intensitet diskuterats inom Europarådet sedan början av 1970-talet. Vid ministermötet i Wien år 1985 behandlades frågan ingående varvid främst Schweiz uttalade sig för en reform innebärande att enskilda klagande skulle ges en rätt att begära domstolens prövning av ett mål. Såväl domstolen som kommissionen tillstyrkte en sådan reform. Flera stater var emellertid tveksamma till om det förelåg ett reellt behov av en reform av denna innebörd. Ett tilläggsprotokoll, nr 9, utarbetades i expertkommittén för en reformering av övervakningssystemet enligt konventionen (DH-PR) och i styrkommittén för mänskliga rättigheter (CDDH). Protokollet antogs av Europarådets ministerkommitté den 23 oktober 1990 och öppnades för under tecknande den 6 november samma år, varvid det undertecknades av flertalet medlemsstater däribland Sverige. Protokollet är för sitt ikraftträdande beroende av 10 staters ratifikation. Det har hittills ratificerats av Cypern, Finland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. Med undan-

tag för Cypern, Polen och Tyskland trädde protokollet i kraft den 1 oktober 1994. Gentemot Tyskland trädde det i kraft den 1 november 1994. Gentemot Cypern och Polen träder det i kraft den 1 januari 1995 respektive den 1 februari 1995.

Prop. 1994/95:115

4.4 Behovet av en övergripande reform

En övergripande reformering av övervakningssystemet enligt Europakonventionen har sedan en lång tid diskuterats inom Europarådet samtidigt med diskussionerna om att ge den enskilde klaganden en rätt att hänskjuta mål till domstolens prövning. Allteftersom antalet klagomål till kommissionen ökat och handläggningstiderna blivit längre har behovet av en övergripande reform accentuerats. Antalet registrerade klagomål hos kommissionen har ökat från några hundra per år i början av 1980-talet, till drygt 2000 vid utgången av år 1993. Härtill kommer det stora antalet oregistrerade klagomål (ca 9300 vid utgången av år 1993). Den ökande måltillströmningen har medfört långa handläggningstider i kommissionen. Antalet mål som hänskjuts till domstolens prövning är alltså begränsat, men allteftersom ett ökat antal mål avgörs av kommissionen ökar också antalet mål som hänskjuts till domstolen. Medan domstolen före år 1982 belastades med mindre än 10 mål per år har antalet årligen hänskjutna mål ökat till mellan 60 och 81 åren 1991-1993. Målanhopningen inför konventionsorganen har lett till att det kan dröja mellan 4 och 5 år innan ett mål blivit slutligen avgjort av domstolen eller av ministerkommittén. Måltillströmningen kan också förväntas öka ytterligare med anledning av att nya stater från Öst- och Centraleuropa blivit medlemmar av Europarådet och anslutit sig till konventionen. Sedan år 1990 har åtta nya stater anslutit sig till konventionen (Bulgarien, Finland, Polen, Rumänien, Tjeckien, Slovakien, Slovenien och Ungern). Estland och Litauen kan inom kort förväntas ratificera konventionen och andra stater har ansökt om medlemskap i Europarådet, däribland Ryssland.

Redan år 1982 väcktes frågan om en reform av systemet genom att slå samman kommissionen och domstolen till ett permanent organ. Frågan initierades av Schweiz och diskuterades ingående i Europarådets expertgrupp för en reformering av övervakningssystemet enligt konventionen (DH-PR), och i styrkommittén för mänskliga rättigheter (CDDH). Meningarna var emellertid delade om ändamålsenligheten av ett sådant system och det gick inte att uppnå enighet om en så genomgripande reform. Bl.a. de nordiska länderna, Storbritannien och Nederländerna motsatte sig förslaget. Då ett dödläge därmed uppkom i reformfrågan, medan antalet klagomål till kommissionen fortsatte att öka, lade Sverige och Nederländerna i oktober 1990 samtidigt fram alternativa förslag om hur en effektivisering kunde uppnås inom ramen för det nuvarande systemet. Förslagen, som lades fram oberoende av varandra, var i allt väsentligt överensstämmande och gick i huvudsak ut på att kommissionen och domstolen skulle behållas som självständiga organ men kommissionen ges en ställning som en renodlad underinstans. Dess avgöranden skulle bli folkrättsligt bindande om de inte överklagades till domstolen. Kommissionen skulle därmed behållas för den masshantering av klagomål som kommer att krävas, medan domstolen skulle ges rollen av en renodlad prejudikatinstans för att

säkerställa en god kvalitet i rättsbildningen och utveckling av en enhetlig praxis. Ett överklagande skulle prövas av domstolen först sedan prövningstillstånd lämnats. På expertnivå och i styrkommittén nåddes i och för sig majoritet för en sådan lösning, men inte heller för denna gick det att uppnå någon enighet. Båda förslagen lades därför fram för Europarådets ministerkommitté i oktober 1992 för erhållande av ett klart mandat för det vidare reformarbetet.

Meningskiljaktigheten rörde främst om det var ändamålsenligt att inrätta en domstol med heltidsarbetande domare. För detta talade att man uppnådde en ökad effektivisering av arbetet. Mot talade bl.a. att man riskerade erhålla en domstol med ledamöter som saknade förankring i sina nationella rättsordningar. Vidare var det flera stater som värdesatte möjligheten att få ett mål prövat i två instanser, särskilt vad gällde de rättsligt eller politiskt kontroversiella målen. Andra såg detta som en direkt nackdel. Rättskipningens auktoritet kunde enligt dessa undergrävas och ett tvåinstanssystem var inte heller ägnat att nedbringa handläggningstiderna, vilket var ett huvudsyfte med en reform. Stater som värdesatte kommissionens arbete med att verka för förlikningar hyste också farhågor för att detta inte skulle fungera lika smidigt med en ny ordning som i det rådande systemet.

Då önskemålet om att nå enighet om en reform växte sig allt starkare nåddes slutligen, bl.a. genom aktiv svensk medverkan, i maj 1993 en kompromiss i ministerkommittén och styrkommittén gavs i uppdrag att utarbeta en konventionsändring enligt vissa riktlinjer. Enligt dessa skulle det nuvarande övervakningssystemet ersättas med en domstol med ett effektivt system för sällning av mål, med en effektiv förlikningsprocedur samt utformad på ett sådant sätt att kvalitet och konsekvens i rättskipningen säkerställs med möjlighet till omprövning i särskilda mål som ger upphov till allvarliga frågor om konventionens tolkning och tillämpning. Protokoll nr 11 är resultatet av detta uppdrag.

5 Innehållet i protokoll nr 9

Protokoll nr 9, som upptar åtta artiklar, innebär att artiklarna 31, 44, 45 och 48 i konventionen ändras. Protokollet gäller endast i förhållande till de stater som förklarat sig bundna av protokollet. Detta klargörs i artikel 1.

Liksom vad gäller de flesta konventioner som utarbetats inom Europarådet finns en kommentar – en "Explanatory Report" – till protokollet som också godkänts av ministerkommittén. För en närmare redovisning av innebörden av protokollet hänvisas till denna kommentar som finns tillgänglig bl.a. i Europarådets dokumentserie *Treaties and reports*, (ISBN 92-871-2007-2) med titeln "Protocol No. 9 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Explanatory Report".

Artikel 2

Denna artikel anger att kommissionens rapporter i ett mål skall delges inte bara konventionsstaterna utan också den enskilde klaganden så att denne har ett underlag för att begära domstolens prövning. Klaganden får dock inte of-

fentliggöra en sådan rapport. Om han gör det kan det påverka möjligheten att få ett klagomål behandlat.

Prop. 1994/95:115

Artikel 3

Genom denna artikel ändras artikel 44 i konventionen så att utöver staten och kommissionen också enskilda, icke-statliga organisationer eller grupper av enskilda, som anfört klagomål enligt artikel 25, ges en rätt att hänskjuta mål till domstolens prövning.

Artikel 4

Genom denna artikel görs en redaktionell ändring i artikel 45 som en konsekvens av att enskilda får rätt att hänskjuta mål till domstolen enligt artikel 3.

Artikel 5

Artikeln utgör den centrala bestämmelsen i protokollet. Genom artikeln görs ett tillägg i artikel 48 så att de personer som kan anföra klagomål enligt artikel 25 också upptas bland dem som får hänskjuta mål till domstolen. I artikel 5.2 anges de förutsättningar under vilka ett mål som blivit hänskjutet av enskilda, icke-statliga organisationer, eller en grupp av individer får tas upp till prövning. Om målet inte ger upphov till en allvarlig fråga som rör tolkningen eller tillämpningen av konventionen och det inte heller av annan orsak bör prövas av domstolen, får en särskild avdelning bestående av tre ledamöter i domstolen besluta att målet inte skall tas upp till behandling av domstolen. I sådant fall avgörs målet av ministerkommittén. Ledamoten från den berörda staten skall delta i avdelningens beslut då den tar ställning till om ett mål skall behandlas av domstolen.

Genom bestämmelsen införs alltså en sorts prövningstillstånd såvitt gäller de fall där enskilda begärt domstolens prövning. Något krav på sådant tillstånd uppställs inte gentemot staterna eller kommissionen. Bestämmelsen om prövningstillstånd syftar till att hindra att domstolen blir belastad med alltför många mål som enskilda klagande hänskjuter.

Mål som inte ger upphov till allvarliga frågor om konventionens tolkning och tillämpning är t.ex. sådana där det redan finns en fast etablerad praxis utvecklad av domstolen eller där tvisten huvudsakligen rör de faktiska omständigheterna eller bevisvärdering. Ett annat skäl för en sådan bedömning kan vara att staten i fråga förklarar sig acceptera kommissionens bedömning i fråga om kränkning och att skadestandsfrågan lika väl kan behandlas i ministerkommittén.

Att enskilda klagande ges talerätt inför domstolen innebär inte att de ges en absolut rätt att personligen närvara vid en förhandling i domstolen. Närvaro genom ombud måste ibland anses tillräcklig, t.ex. då klagomål behandlas från personer som är frihetsberövade.

Dessa artiklar innehåller sådana ikraftträdandebestämmelser och slutbestämmelser som Europarådets konventioner normalt upptar. Enligt artikel 7 träder protokollet i kraft den första dagen i den månad som följer på utgången av en period om tre månader från den dag då tio av Europarådets medlemsstater förklarat sig bundna av protokollet. Som tidigare nämnts trädde det i kraft den 1 oktober 1994 gentemot de stater som varit först med att ratificera det. För stater som senare tillträder protokollet träder det i kraft tre månader efter ratifikationen.

6 Innehållet i protokoll nr 11

6.1 Allmänt

Genom protokoll nr 11 upphävs artiklarna 19-56 i Europakonventionen liksom protokoll nr 2 till detta och ersätts med de artiklar som protokollet innehåller. Vidare upphävs protokoll nr 9.

Konventionsändringarna innebär att den existerande kommissionen och domstolen avskaffas och ersätts av en domstol med heltidsarbetande ledamöter. Denna domstol skall innehålla lika många ledamöter som antalet konventionsstater. Den nya domstolen skall pröva såväl mellanstatliga som enskilda klagomål gentemot de stater som är parter till konventionen. Kravet på särskild förklaring för godkännande av domstolens jurisdiktion eller för godkännande av den enskilda klagorätten har alltså tagits bort. Statens skyldighet i dessa hänseenden följer istället direkt av en anslutning till protokollet. Systemet med rådgivande yttranden enligt protokoll nr 2 behålls oförändrat i artiklarna 47-49.

Domstolen skall arbeta i kommittéer om tre ledamöter som sorterar under kammare om sju ledamöter samt i stor sammansättning ("Grand Chamber") med sjutton ledamöter. I plenum sammanträder den nya domstolen endast för att avgöra administrativa frågor. Kommittéerna skall göra den första sällningen av klagomålen och avvisa sådana som uppenbart inte kan leda till framgång eller där de formella processuella förutsättningarna inte är uppfyllda. Dessa kommer således att fullgöra den uppgift som kommissionens kommittéer har i det nuvarande systemet. Kammaren skall pröva sådana mål som inte avvisats av en kommitté. Kriterierna för sakbehandling behålls oförändrade. I sådana mål som inte avvisas skall kammaren avgöra målet genom dom. Förfarandet är muntligt och skriftligt. Man kan förutse att tre till fyra kammare behöver inrättas för att klara målhanteringen. En kammare kan hänskjuta ett mål till avgörande i stor sammansättning ("Grand Chamber") om parterna samtycker.

Mål som avgjorts av en kammare kan på begäran av parterna hänskjutas till avgörande i stor sammansättning om målet rör frågor av stor principiell betydelse. Prövning i stor sammansättning förutsätter dock att prövningstillstånd ges. Denna möjlighet till omprövning skall komma till användning endast i undantagsfall, t.ex. i mål som får stora politiska konsekvenser eller innebär långtgående krav på ändringar i ett lands nationella lagstiftning.

Domstolens ledamöter skall tjänstgöra i domstolen på heltid. De väljs av Europarådets parlamentariska församling för en tid av sex år. Mandattiden upphör dock det år domaren i fråga nått 70 års ålder.

Ministerkommitténs roll begränsas till att övervaka efterlevnaden av domstolens domar. Dess befattning med mellanstatliga klagomål upphör.

Konventionsändringarna träder i kraft först ett år efter det att samtliga konventionsstater förklarat sig bundna av protokollet.

6.2 De enskilda artiklarna

Tilläggsprotokollet består av 7 artiklar. Artikel 1 innehåller de artiklar som ersätter artiklarna 19-56 i den gällande konventionen samt protokoll nr 2 till denna. Artikel 2 innehåller konsekvensändringar och rubriker till samtliga konventionsbestämmelser och tilläggsprotokoll. Artikel 3 innehåller bestämmelser om undertecknande och ratifikation. Artikel 4 upptar bestämmelser om ikraftträdande. Artikel 5 och 6 innehåller övergångsbestämmelser, och artikel 7 slutbestämmelser.

Liksom vad gäller de flesta konventioner som utarbetats inom Europarådet finns en kommentar – en ”Explanatory Report” – till protokollet som också godkänts av ministerkommittén. För en närmare redovisning av innebörden av den nya konventionstexten hänvisas till denna kommentar som finns tillgänglig bl.a. i Europarådets dokumentserie *Treaties and reports* (ISBN 92-871-2482-5) med titeln ”Protocol No. 11 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Explanatory report”.

Artikel 1

Genom denna artikel ändras artiklarna 19-56 i den gällande konventionen samt protokoll nr. 2 till denna. De nya artiklarna får följande innehåll.

Artikel 19

I artikeln anges att en permanent domstol skall inrättas. Den utgör en ny institution som ersätter kommissionen och den nuvarande domstolen men övertar dess namn ”Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna”. Artikeln är utformad efter mönster från den nuvarande artikel 19 i konventionen.

Artikel 20

Artikeln anger att antalet ledamöter skall vara detsamma som antalet konventionsstater. Enligt nu gällande ordning motsvarar antalet ledamöter antalet medlemmar i Europarådet. Under den tid då konventionen inte var ratificerad av samtliga medlemsstater fick detta till följd att domstolen bestod av ledamöter också från stater som inte ratificerat konventionen. Bestämmelsen har utformats så att det inte längre råder ett absolut hinder mot att ha fler domare från samma stat som ledamöter i domstolen. Detta möjliggör för en stat som inte önskar nominera en av sina egna medborgare att nominera en domare

från en annan konventionsstat i stället för att som idag tvingas att nominera någon från en stat som inte är part till konventionen.

Prop. 1994/95:115

Artikel 21

Artikeln anger de kvalifikationer som en ledamot skall ha. Dessa motsvarar i allt väsentligt de krav som ställs på ledamöterna i domstolen enligt nu gällande ordning. Kravet på att de skall kunna tjänstgöra på heltid framhävs i artikeln.

Artikel 22

Artikeln reglerar förfarandet vid val av domare, vilket i allt väsentligt motsvarar vad som gäller enligt nu gällande ordning. Ledamöterna väljs alltså av Europarådets parlamentariska församling på förslag av ministerkommittén. Liksom enligt nuvarande ordning skall tre kandidater nomineras av ministerkommittén.

Artikel 23

I artikeln föreskrivs att mandattiden för en domare skall vara sex år, jämfört med nuvarande nio. De kan omväljas. Domstolen kommer att bestå av heltidsarbetande domare. En åldersgräns på 70 år har införts, vilket skall ses mot bakgrund av att en åldersgräns finns för nationella domare i de flesta europeiska rättssystem. Mandattiden utgår således alltid det år domaren i fråga uppnår denna ålder. I övrigt är bestämmelsen utformad på samma sätt som artikel 40 i den gällande konventionstexten.

Artikel 24

Artikeln innehåller en regel om avskedande av domare som inte längre uppfyller kvalifikationerna i artikel 21. Den är utformad efter motsvarande bestämmelse i stadgan för Internationella domstolen i Haag. Dock krävs enligt denna artikel endast 2/3 majoritet av domstolens ledamöter för att avskeda en ledamot. Bestämmelsen syftar bl.a. till att garantera domstolens oberoende.

Artikel 25

Artikeln anger att domstolen skall biträdas av ett kansli vars uppgifter och organisation bestäms av domstolen samt att ledamöterna får biträdas av föredragande som ledamöterna själva föreslår.

Artikel 26

Artikeln anger de funktioner som skall utövas av domstolen i plenum. Som framgår av artikeln har domstolen i plenum ingen dömande funktion.

Artikeln anger domstolens sammansättning vid handläggningen av mål. Uppgifterna för kommittéerna, kammarna och för domstolen i stor sammansättning ("Grand Chamber") har redovisats ovan. Domaren från den stat mot vilken ett klagomål riktas skall alltid delta vid målets avgörande i en kammare eller av domstolen i stor sammansättning. Om denne på grund av jäv eller annan omständighet inte kan delta får staten utse en domare ad hoc. Denna ordning, vilken tillämpas i den nuvarande domstolen, har bedömts värdefull för att säkerställa domstolens kompetens att avgöra innehållet i den berörda statens nationella rätt i den mån det är av betydelse för prövningen och också för att tillföra domstolen allmän information om nationella förhållanden som kan vara av betydelse. I stor sammansättning deltar ordföranden, vice-ordförandena och ordförandena i kammarna ex officio i syfte att garantera en enhetlig rättskipning av hög kvalitet.

Domstolen kommer i framtiden att bestå av mer än 30 ledamöter. I stor sammansättning begränsas antalet ledamöter till 17. För att säkerställa att en reell omprövning sker i de mål som hänskjuts till domstolen i stor sammansättning enligt artikel 43 föreskrivs i artikeln att de domare som deltagit i kammarens avgörande inte får delta när målet avgörs i stor sammansättning. Undantag görs dock för den nationella domaren och ordföranden i den kammare som dömt i målet, vilka alltid skall delta också vid ett måls prövning i stor sammansättning. Att utse nationella domare ad hoc för sådana mål har bedömts som en sämre lösning. Detta problem sammanhänger med att institutet omprövning i artikel 43 utgör ett slags mellanting mellan ett regelrätt överklagande och ett hänskjutande till plenum.

Artiklarna 28-29

Förfarandet i en kommitté är enligt artikeln i princip detsamma som det som äger rum i kommissionens kommittéer enligt den nu gällande ordningen. En kommitté kan avvisa eller avskriva ett mål endast genom ett enhälligt beslut. Ett sådant beslut kan inte omprövas. Är kommittén inte enig behandlas målet i kammaren. Kammaren fattar därefter beslut om målet skall tas upp till sakprövning på samma sätt som kommissionen gör enligt nu gällande ordning. Ett beslut att ta upp målet till prövning kan när som helst omprövas om omständigheterna ger anledning därtill (se artikel 35.4).

Beslut att ta upp ett mål till prövning skall meddelas särskilt. I undantagsfall kan detta underlåtas, t.ex. i de fall då staten medgivit att målet tas upp till sakprövning. Skälen för beslutet skall anges. Sedan beslut fattats om att ta upp ett mål till prövning kan kammaren – i syfte att underlätta en förlikningslösning – delge parterna sin preliminära bedömning av frågan om och i så fall i vilket hänseende ett konventionsbrott förevarit.

Artikel 30

Bestämmelsen anger under vilka förutsättningar en kammare skall hänskjuta ett mål för avgörande i stor sammansättning ("Grand Chamber"). Bestämmelsen kan sägas motsvara de regler som gäller för hänskjutande till plenum

i kollegiala domstolar. Hänskjutande skall ske om ett mål ger upphov till allvarliga frågor om konventionens tolkning och tillämpning eller om fråga uppkommer om att avvika från tidigare fastlagd praxis. För att inte beröva parterna rätten att själva begära omprövning enligt artikel 43 uppställs krav på samtycke från parterna. Det ursprungliga förslaget till konventionstext innehöll inte alls någon motsvarande bestämmelse då man menade att omprövningsinstitutet i artikel 43 räckte för att tillgodose de krav som bestämmelsen avser att tillgodose, nämligen upprätthållandet av en enhetlig praxis. Den utgör en del av den kompromiss på vilken hela reformen vilar.

Artiklarna 31-33

Dessa bestämmelser reglerar behörigheten för domstolen i stor sammansättning ("Grand Chamber") och domstolens jurisdiktion. Av artikel 33 framgår att domstolen också skall behandla mellanstatliga mål utan krav på särskilt godkännande från berörda stater.

Artikel 34

Bestämmelsen är utformad efter artikel 25 i den gällande konventionstexten. Kravet på särskilt godkännande av behörigheten att behandla enskilda klagomål har dock tagits bort. Skälet härtill är att samtliga konventionsstater accepterat den enskilda klagorätten enligt artikel 25 liksom domstolens jurisdiktion enligt artikel 46 i den gällande konventionstexten. Ett fullständigt godkännande av konventionens övervakningssystem har i praktiken kommit att bli ett villkor för medlemskap i Europarådet. Genom att domstolen ges behörighet att avgöra såväl enskilda som mellanstatliga mål upphör ministerkommitténs roll enligt artikel 32 i den gällande konventionstexten.

Artikel 35

Artikeln upptar förutsättningarna för att ett mål skall kunna upptas till behandling. Villkoren har i sak behållits oförändrade från artikel 26 och 27 i den gällande konventionstexten. Någon ändring av den praxis som kommissionen utvecklat på detta område är inte åsyftad. Försök att utforma villkoren mer systematiskt och på ett mer överskådligt sätt, vilket bland annat förslagits av Internationella juristkommissionen, vann inte tillräckligt gehör under förhandlingarna då det befarades att detta kunde leda till en ny och oönskad praxisbildning.

Avvisningsbeslut kan som nämnts ovan fattas på vilket stadium som helst under förfarandet. Detta innebär dock inte att staten först på ett sent stadium kan resa sådana invändningar som staten kunnat göra tidigare.

Artikel 36

Artikeln innebär en nyhet i förhållandet till gällande ordning. Den ger en stat rätt att intervensera i mål mot en annan stat där klagomål anförts av den interventionsberättigade statens egna medborgare. Interventionen kan ske skriftli-

gen och/eller genom deltagande i muntlig förhandling. Avsikten är att en stat på detta vis skall ha möjlighet att bistå en medborgare som anför klagomål mot en annan stat. Punkt 2 i artikeln motsvarar en bestämmelse som finns intagen i domstolens nu gällande procedurregler.

Artikel 37

Artikeln anger förutsättningarna för avskrivning av mål. Den motsvarar i allt väsentligt artikel 30 i den gällande konventionstexten.

Artikel 38

Bestämmelsen motsvarar artikel 28.1 i den gällande konventionstexten. Efter-som en slags offentlighetsprincip introducerats i artikel 40 – förfarandet inför kommissionen är idag konfidentiellt – anges att handläggningen i den del den syftar till att åstadkomma en förlikning skall vara konfidentiell.

Artikel 39

Bestämmelsen som utformats efter regel 49.2 i domstolens procedurregler anger hur domstolen skall förfara om en förlikning uppnås.

Artikel 40

Genom denna bestämmelse införs en offentlighetsprincip i förfarandet. Förfarandet inför kommissionen är idag inte offentligt och det skriftliga material som getts in till kommissionen är hemligt enligt kommissionens praxis. Förhandlingar inför kommissionen äger rum inom stängda dörrar. Skriftligt material och vad som förebringats vid en förhandling inför kommissionen omfattas i Sverige i princip av utrikessekretess enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100). Förfarandet inför domstolen är emellertid offentligt också idag.

Genom den ifrågavarande bestämmelsen blir i princip allt skriftligt material som ges in till domstolen offentligt om inte domstolens president beslutar annat. Muntliga förhandlingar inför domstolen blir liksom idag offentliga om inte domstolen förordnar om stängda dörrar. Eftersom kommissionens nuvarande handläggning till stor del kommer att övertas av den nya domstolen blir med den nya ordningen en större del av det samlade processmaterialet tillgängligt för allmänheten än vad som är fallet enligt vad som gäller idag.

Artikel 41

Bestämmelsen reglerar rätten till ersättning vid konventionsbrott och motsvarar väsentligen artikel 50 i den gällande konventionstexten. Den har givits en enklare och mer kortfattad utformning.

Artikel 42

Artikeln innehåller en lagakraftbestämmelse av innebörd att en kammares dom blir slutgiltig enligt artikel 44, dvs. då parterna förklarat att

de inte avser att begära målets hänskjutande till avgörande i stor sammansättning ("Grand Chamber") eller då sådant hänskjutande inte begärts inom tre månader eller då domstolen avslagit en begäran om hänskjutande.

Artikel 43

Denna artikel reglerar förfarandet vid omprövning av en dom meddelad av en kammare. Detta institut, som varit det mest omtvistade under förhandlingarna och som tillkommit för att tillgodose krav bl.a. från Danmark, Irland, Italien, Nederländerna, Storbritannien och Sverige, avser att säkerställa en enhetlig praxisutveckling och en bibehållen kvalitet på rättskipningen i ljuset av den stora mängden av mål som den nya domstolen kan förväntas bli tvingad att avgöra per år.

Enligt bestämmelsen ges parterna rätt att inom tre månader från det en kammare meddelat dom i ett mål begära att målet hänskjuts till domstolen i stor sammansättning ("Grand Chamber") för omprövning. Sådant hänskjutande bör begäras endast i undantagsfall. En särskild avdelning bestående av fem av domstolens ledamöter skall bevilja en sådan begäran om en allvarlig fråga om konventionens tolkning av tillämpning eller en allvarlig fråga av större allmän betydelse uppkommit i målet. Villkoren skall bedömas restriktivt. Avsikten är att endast ett begränsat antal mål skall bli föremål för omprövning enligt denna artikel.

En allvarlig fråga om konventionens tolkning och tillämpning är för handen t.ex. om målet rör en viktig rättsfråga som inte tidigare bedömts av domstolen, om avgörandet har betydelse för utvecklingen av domstolens praxis eller innebär en avvikelse från fastställd praxis, eller om en dom nödvändiggör långtgående ändringar i den berörda statens egen lagstiftning eller i statens nationella praxis. En fråga av större allmän betydelse kan föreligga då målet rör en viktig politisk fråga.

Artikel 44

Denna artikel, som har berörts ovan, anger när domstolens domar vinner laga kraft. Alla domar som vunnit laga kraft skall publiceras. De skall emellertid även dessförinnan vara tillgängliga för allmänheten.

Artikel 45

I artikeln föreskrivs att skäl skall anges för domstolens domar liksom för beslut att avvisa mål eller ta upp mål till sakbehandling. Skälen för ett avvisningsbeslut eller för beslut att ta upp ett mål till sakbehandling kan ges i summarisk form på sätt som för närvarande sker i kommissionens praxis.

En ledamot som inte delar majoritetens uppfattning får liksom enligt gällande ordning avge skiljaktig mening. Under förhandlingarna framfördes åsikten att ett sådant system var ägnat att undergräva domstolens auktoritet som uttolkare av konventionen och att man istället borde följa EG-domstolens praxis enligt vilken skiljaktiga meningar inte tillåts. Enighet uppnåddes emellertid om att bibehålla nuvarande system med skiljaktiga meningar.

Artikeln förpliktar konventionsstaterna att efterkomma de domar som meddelas av domstolen och anger att tillsynen över att så sker åvilar ministerkommittén. Bestämmelsen motsvarar artiklarna 53 och 54 i den gällande konventionstexten.

Artiklarna 47-49

I dessa artiklar har bestämmelserna i det andra tilläggsprotokollet om domstolens rådgivande yttranden till ministerkommittén intagits sedan vissa redaktionella ändringar gjorts som en följd av att kommissionen avskaffas. Rådgivande yttranden enligt protokoll nr 2 har hitintills aldrig förekommit och frågan om en annan utformning av detta institut, alternativt dess avskaffande, har övervägts. På grund av den tidspress under vilken protokollet arbetades fram ställdes denna fråga på framtiden.

Artiklarna 50-51

Artikel 50 anger att kostnaderna för domstolen skall bäras av Europarådet. Detta innebär att domstolens ledamöter liksom tjänstemännen i domstolens kansli kommer att avlönas av Europarådet.

I artikel 51 intas en föreskrift om immunitet och privilegier som motsvarar artikel 59 i den gällande konventionstexten. Denna artikel nödvändiggör ändringar i den svenska immunitetslagstiftningen, vars närmare utformning dock får övervägas vid en tidpunkt då protokollets ikraftträdande bättre kan förutses.

Artikel 2

Artikeln innehåller redaktionella ändringar samt upptar en bestämmelse om att konventionen och dess tilläggsprotokoll skall förse med rubriker på sätt framgår av en bilaga till protokollet.

Artikel 3

Artikeln innehåller de slutbestämmelser som Europarådets konventioner brukar uppta.

Artikel 4

Artikeln innehåller ikraftträdandebestämmelser. Enligt dessa träder protokollet i kraft ett år efter det att samtliga parter till konventionen förklarat sig bundna av protokollet.

Artikel 5

Bestämmelsen upptar övergångsbestämmelser som reglerar upplösningen av kommissionen och domstolen och hur pågående mål hos kommissionen och

domstolen skall hanteras. Enligt p. 2-5 i artikeln skall alla mål hos kommissionen, där kommissionen ännu inte beslutat om de skall tas upp till sakprövning, överföras till den nya domstolen. Mål som tagits upp till sakprövning skall slutbehandlas av kommissionen inom en period av ett år. Mål som inte slutbehandlats inom denna tid skall överföras till den nya domstolen för handläggning. Mål som är under handläggning vid domstolen vid tiden för ikraftträdandet skall överföras till den nya domstolen och avgöras av domstolen i stor sammansättning.

Artikel 6

Bestämmelsen klargör att deklARATIONER enligt artiklarna 25 och 46 i den gällande konventionen (erkännandet av den enskilda klagorätten till kommissionen respektive domstolens jurisdiktion), som begränsar sig till sådana frågor eller omständigheter som uppkommer efter det att en sådan förklaring avgetts, kvarstår oförändrade i förhållande till den nya domstolen.

Artikel 7

Bestämmelsen innehåller de sedvanliga slutbestämmelser som brukar upptas i Europarådets konventioner vad gäller underrättelser till andra konventionsstater m.m.

7 Överväganden

7.1 Protokoll nr 9 – enskildas rätt att hänskjuta mål till domstolen

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner protokoll nr 9 till Europa-konventionen.

Skälen för regeringens förslag: Protokoll nr 9 avser att avhjälpa vad som på flera håll uppfattats som en brist enligt den gällande processordningen enligt vilken endast kommissionen och den berörda staten kan hänskjuta ett mål till domstolens prövning. Detta har setts som en obalans i systemet.

På svensk sida har man tidigare varit tveksam till om det funnits ett reellt behov av att ge den enskilde en rätt att själv hänskjuta mål till domstolen. I detta hänseende kan klagandens intresse sägas ha bevakats genom kommissionens roll. Vidare har man egentligen inte, med undantag för något enskilt fall, kunnat påvisa några exempel på mål som behandlats av kommissionen och inte kommit under domstolens prövning men som hade bort göra det. Dessutom nödvändiggör en sådan ordning ett slags förfarande med prövningstillstånd för att undvika att domstolen blir alltför belastad med mål. Eftersom kravet på prövningstillstånd ansetts kunna uppställas enbart beträffande sådana mål som hänskjuts av enskilda och inte beträffande sådana som hänskjuts av en stat eller av kommissionen, innebär den i protokollet före-

slagna ordningen att den obalans som finns i systemet delvis bibehålls. Slutligen har ändamålsenligheten av en sådan reform ifrågasatts mot bakgrund av det samtidigt pågående arbetet med en mer genomgripande reform av hela övervakningssystemet vilket resulterat i protokoll nr 11. Protokoll nr 9 upphävs då protokoll nr 11 träder ikraft.

Protokoll nr 9 har undertecknats av flertalet konventionsstater däribland Sverige. Som nämnts har 15 stater ratificerat protokollet (Cypern, Finland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike). Gentemot tolv av dessa stater trädde protokollet i kraft den 1 oktober 1994. Mot bakgrund härav och med tanke på regeringens förslag att ratificera protokoll nr 11 finns inte längre några skäl för Sverige att inte ge dem som anför klagomål mot Sverige möjlighet att hänskjuta mål som behandlats av kommissionen till domstolen i enlighet med villkoren i protokoll nr 9. Protokollet kommer som nämnts att bli gällande endast för tiden fram till dess protokoll nr 11 träder i kraft.

7.2 Protokoll nr 11 – reformeringen av övervakningssystemet

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner protokoll nr 11 till Europakonventionen.

Skälen för regeringens förslag: Genom antagandet av protokoll nr 11 har enighet nåtts mellan Europarådets medlemsstater om en genomgripande reform av hela övervakningssystemet enligt Europakonventionen i syfte att effektivisera systemet och korta ned handläggningstiderna för behandlingen av klagomål. Avsikten är att tillskapa ett nytt system anpassat för ett väsentligt större antal medlemsstater än det nuvarande systemet, som i allt väsentligt bibehållits oförändrat sedan det tillkom år 1950. Protokollet utgör en kompromisslösning mellan olika synsätt på hur det nuvarande systemet bäst kan reformeras. Detta har lett till att det nya systemet innehåller inslag som inte är typiska för ett nationellt eller internationellt domstolssystem, bl.a. vad gäller möjligheten till omprövning av ett avgörande inom en och samma domstol.

Det kan i och för sig råda tvivel om den föreslagna reformen är i alla avseenden ändamålsenlig för de syften man vill uppnå, större effektivitet och snabbare handläggning med bibehållen kvalitet på rättsskipningen. Klart står emellertid att inrättandet av en heltidsarbetande domstol bör bidra till en effektivare handläggning. Vidare innebär protokollet, till skillnad från protokoll nr 9, att stater och enskilda ges en rätt till omprövning på lika villkor. Det grundläggande problemet är emellertid den masstillströmning av klagomål som sker och kan förväntas öka såväl från gamla medlemsstater, där möjligheten att klaga blivit alltmer känd under senare år, som från nya stater som successivt ansluter sig till systemet. Detta kan endast lösas genom en ökad respekt för konventionen i de nationella rättsordningarna och i den praktiska nationella rättstillämpningen.

Den enighet som slutligen uppnåts om en reform manifesterades vid Europarådets toppmöte i Wien den 8-9 oktober 1993. Protokollet undertecknades därefter av samtliga medlemsstater utom Italien då det öppnades för undertecknande vid ministermötet den 11 maj 1994. Endast en stat, Slovenien, har hittills ratificerat protokollet. Från svensk sida är ett godkännande av protokollet genom ratificering en naturlig konsekvens av den aktiva roll som Sverige spelat under förhandlingsarbetet för att åstadkomma ett så effektivt övervakningssystem som möjligt.

7.3 Lagstiftningsåtgärder

Regeringens förslag: Protokoll nr 9 inkorporeras med svensk rätt genom en lag om ändring i lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. De lagändringar som nödvändiggörs av protokoll nr 11 får anstå till dess tidpunkten för detta protokolls ikraftträdande bättre kan överblickas.

Skälen för regeringens förslag: Genom lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna har föreskrivits att konventionen och protokollet nr 1 – 8 till denna skall gälla som svensk lag. Genom denna lag har inte bara de materiella rättigheterna enligt konventionen utan också dess processuella bestämmelser införlivats med svensk lag. Både protokoll nr 9 och 11 innebär ändringar av konventionens processuella bestämmelser. Ett svenskt tillträde till protokollet kräver därför att en ändring görs i nämnda lag.

Vad gäller protokoll nr 9 står det klart att detta protokoll träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter en period om tre månader efter en svensk ratifikation, dvs. tre månader efter den dag då Sverige deponerat sitt ratifikationsinstrument hos Europarådets generalsekreterare (artikel 7.2). En lagändring bör träda i kraft samtidigt som protokollet träder i kraft gentemot Sverige. Regeringen föreslår därför att riksdagen i samband med ett godkännande av protokoll nr. 9 också antar en lag om ändring i lagen om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna varigenom protokollet införlivas med svensk lag, samt att regeringen bemyndigas att besluta om lagens ikraftträdande.

Protokoll nr 11 träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter en period om ett år efter det att samtliga konventionsstater uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av protokollet (artikel 4). När detta sker kan i dagsläget inte närmare överblickas, men det torde röra sig om en period om flera år. Hittills har endast en stat ratificerat protokollet. De lagändringar som detta protokoll nödvändiggör bör träda i kraft först då protokollet gör detta. Med hänsyn till dessa omständigheter är det enligt regeringens uppfattning inte lämpligt att nu föreslå någon ändring av lagen om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna med anledning av ett godkännande av protokoll nr 11. När samtliga

stater ratificerat protokollet finns tid att förbereda och föreslå erforderliga lag- Prop. 1994/95:115
ändringar.

Av samma skäl avstår regeringen från att nu föreslå de ändringar i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall som nödvändiggörs av den föreskrift om immunitet för den nya domstolens ledamöter som intagits i artikel 51.

Protocol No. 11 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, restructuring the control machinery established thereby

The member States of the Council of Europe, signatories to this Protocol to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, signed at Rome on 4 November 1950 (hereinafter referred to as "the Convention"),

Considering the urgent need to restructure the control machinery established by the Convention in order to maintain and improve the efficiency of its protection of human rights and fundamental freedoms, mainly in view of the increase in the number of applications and the growing membership of the Council of Europe;

Considering that it is therefore desirable to amend certain provisions of the Convention with a view, in particular, to replacing the existing European Commission and Court of Human Rights with a new permanent Court;

Having regard to Resolution No. 1 adopted at the European Ministerial Conference on Human Rights, held in Vienna on 19 and 20 March 1985;

Having regard to Recommendation 1194 (1992), adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe on 6 October 1992;

Having regard to the decision taken on reform of the Convention control machinery by the Heads of State and Government of the Council of Europe member States in the Vienna Declaration on 9 October 1993,

Have agreed as follows:

Protocole n° 11 à la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales, portant restructuration du mécanisme de contrôle établi par la Convention

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires du présent Protocole à la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950 (ci-après dénommée «la Convention »),

Considérant qu'il est nécessaire et urgent de restructurer le mécanisme de contrôle établi par la Convention afin de maintenir et de renforcer l'efficacité de la protection des droits de l'homme et des libertés fondamentales prévue par la Convention, en raison principalement de l'augmentation des requêtes et du nombre croissant des membres du Conseil de l'Europe;

Considérant qu'il convient par conséquent d'amender certaines dispositions de la Convention en vue, notamment, de remplacer la Commission et la Cour européennes des Droits de l'Homme existantes par une nouvelle Cour permanente;

Vu la Résolution n° 1 adoptée lors de la Conférence ministérielle européenne sur les droits de l'homme, tenue à Vienne les 19 et 20 mars 1985;

Vu la Recommandation 1194 (1992), adoptée par l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe le 6 octobre 1992;

Vu la décision prise sur la réforme du mécanisme de contrôle de la Convention par les Chefs d'Etat et de Gouvernement des Etats membres du Conseil de l'Europe dans la Déclaration de Vienne du 9 octobre 1993,

Sont convenus de ce qui suit:

**Protokoll nr 11 till konventionen om skydd
för de mänskliga rättigheterna och de
grundläggande friheterna avseende
förändring av det övervakningssystem som
upprättats genom konventionen**

Europarådets medlemsstater, som har undertecknat detta protokoll till konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad "konventionen"),

som beaktar att det föreligger ett starkt behov av att förändra det övervakningssystem som upprättats genom konventionen i syfte att upprätthålla och förbättra effektiviteten i dess skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, främst på grund av det ökande antalet klagomål och det växande antalet medlemmar av Europarådet,

som anser att det därför är önskvärt att ändra vissa bestämmelser i konventionen, i syfte särskilt att ersätta den nuvarande europeiska kommissionen och domstolen för de mänskliga rättigheterna med en ny permanent domstol,

som beaktar resolution nr 1, antagen vid den europeiska ministerkonferensen om de mänskliga rättigheterna, vilken hölls i Wien den 19 och 20 mars 1985,

som beaktar rekommendation nr 1194 (1992), antagen av Europarådets parlamentariska församling den 6 oktober 1992,

som beaktar det beslut om reformering av konventionens övervakningssystem som fattats av stats- och regeringsschefer från Europarådets medlemsstater i Wiendeklarationen den 9 oktober 1993,

har kommit överens om följande.

Article 1

The existing text of Sections II to IV of the Convention (Articles 19 to 56) and Protocol No. 2 conferring upon the European Court of Human Rights competence to give advisory opinions shall be replaced by the following Section II of the Convention (Articles 19 to 51):

“Section II – European Court of Human Rights

Article 19 – Establishment of the Court

To ensure the observance of the engagements undertaken by the High Contracting Parties in the Convention and the protocols thereto, there shall be set up a European Court of Human Rights, hereinafter referred to as “the Court”. It shall function on a permanent basis.

Article 20 – Number of judges

The Court shall consist of a number of judges equal to that of the High Contracting Parties.

Article 21 – Criteria for office

1. The judges shall be of high moral character and must either possess the qualifications required for appointment to high judicial office or be jurisconsults of recognised competence.

2. The judges shall sit on the Court in their individual capacity.

3. During their term of office the judges shall not engage in any activity which is incompatible with their independence, impartiality or with the demands of a full-time office; all ques-

Article 1

Le texte des titres II à IV de la Convention (articles 19 à 56) et le Protocole n° 2 attribuant à la Cour européenne des Droits de l'Homme la compétence de donner des avis consultatifs sont remplacés par le titre II suivant de la Convention (articles 19 à 51):

«Titre II – Cour européenne des Droits de l'Homme

Article 19 – Institution de la Cour

Afin d'assurer le respect des engagements résultant pour les Hautes Parties contractantes de la présente Convention et de ses protocoles, il est institué une Cour européenne des Droits de l'Homme, ci-dessous nommée «la Cour». Elle fonctionne de façon permanente.

Article 20 – Nombre de juges

La Cour se compose d'un nombre de juges égal à celui des Hautes Parties contractantes.

Article 21 – Conditions d'exercice des fonctions

1. Les juges doivent jouir de la plus haute considération morale et réunir les conditions requises pour l'exercice de hautes fonctions judiciaires ou être des jurisconsultes possédant une compétence notoire.

2. Les juges siègent à la Cour à titre individuel.

3. Pendant la durée de leur mandat, les juges ne peuvent exercer aucune activité incompatible avec les exigences d'indépendance, d'impartialité ou de disponibilité requise par une ac-

Artikel 1

Den nuvarande texten i avdelningarna II-IV i konventionen (artiklarna 19-56) och i protokoll nr 2, avseende behörighet för den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna att avge rådgivande yttranden, skall ersättas med följande avdelning II i konventionen (artiklarna 19-51):

"AVDELNING II – EUROPEISKA DOMSTOLEN FÖR DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

Artikel 19 – Upprättande av domstolen

För att säkerställa att de förpliktelser fullgörs som de höga fördragsslutande parterna åtagit sig genom konventionen och protokollen till denna skall en europeisk domstol för de mänskliga rättigheterna upprättas, nedan kallad "domstolen". Den skall verka på permanent grundval.

Artikel 20 – Antal ledamöter

Domstolen skall bestå av lika många ledamöter som höga fördragsslutande parter.

Artikel 21 – Villkor för ämbetet

1. Domstolens ledamöter skall vara moraliskt oförvitliga och skall antingen uppfylla de villkor som erfordras för utnämning till högre domarebefattningar eller vara rättslärda med erkänd kompetens.

2. Ledamöterna skall tjänstgöra i sin personliga egenskap.

3. Under sin mandattid får ledamöterna inte åta sig uppdrag som är oförenliga med deras oavhängighet och opartiskhet eller med de krav som ett heltidsämbete ställer; alla frågor som

tions arising from the application of this paragraph shall be decided by the Court.

Article 22 – Election of judges

1. The judges shall be elected by the Parliamentary Assembly with respect to each High Contracting Party by a majority of votes cast from a list of three candidates nominated by the High Contracting Party.

2. The same procedure shall be followed to complete the Court in the event of the accession of new High Contracting Parties and in filling casual vacancies.

Article 23 – Terms of office

1. The judges shall be elected for a period of six years. They may be re-elected. However, the terms of office of one-half of the judges elected at the first election shall expire at the end of three years.

2. The judges whose terms of office are to expire at the end of the initial period of three years shall be chosen by lot by the Secretary General of the Council of Europe immediately after their election.

3. In order to ensure that, as far as possible, the terms of office of one-half of the judges are renewed every three years, the Parliamentary Assembly may decide, before proceeding to any subsequent election, that the term or terms of office of one or more judges to be elected shall be for a period other than six years but not more than nine and not less than three years.

4. In cases where more than one term of office is involved and where the Parliamentary Assembly applies the preceding paragraph, the allocation of the terms of office shall be ef-

tivement exercée à plein temps; toute question soulevée en application de ce paragraphe est tranchée par la Cour.

Article 22 – Election des juges

1. Les juges sont élus par l'Assemblée parlementaire au titre de chaque Haute Partie contractante, à la majorité des voix exprimées, sur une liste de trois candidats présentés par la Haute Partie contractante.

2. La même procédure est suivie pour compléter la Cour en cas d'adhésion de nouvelles Hautes Parties contractantes et pourvoir les sièges devenus vacants.

Article 23 – Durée du mandat

1. Les juges sont élus pour une durée de six ans. Ils sont rééligibles. Toutefois, les mandats d'une moitié des juges désignés lors de la première élection prendront fin au bout de trois ans.

2. Les juges dont le mandat prendra fin au terme de la période initiale de trois ans sont désignés par tirage au sort effectué par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, immédiatement après leur élection.

3. Afin d'assurer, dans la mesure du possible, le renouvellement des mandats d'une moitié des juges tous les trois ans, l'Assemblée parlementaire peut, avant de procéder à toute élection ultérieure, décider qu'un ou plusieurs mandats des juges à élire auront une durée autre que celle de six ans, sans qu'elle puisse toutefois excéder neuf ans ou être inférieure à trois ans.

4. Dans le cas où il y a lieu de conférer plusieurs mandats et où l'Assemblée parlementaire fait application du paragraphe précédent, la répartition des mandats s'opère suivant un ti-

rör tillämpningen av denna punkt skall avgöras av domstolen.

Artikel 22 – Val av ledamöter

1. Domstolens ledamöter väljs, en för varje hög fördragsslutande part, av den parlamentariska församlingen med en majoritet av antalet avgivna röster och från en lista över tre kandidater som nominerats av den höga fördragsslutande parten.

2. Samma ordning skall iakttas vid utnämning av nya ledamöter av domstolen om nya höga fördragsslutande parter ansluter sig och när ledigblivna platser skall besättas.

Artikel 23 – Mandattid

1. Domstolens ledamöter väljs för en tid av sex år. De får omväljas. Mandatet för hälften av de ledamöter som valts vid det första valet skall dock upphöra efter tre år.

2. De ledamöter, vilkas mandattid skall upphöra efter den inledande treårsperioden, skall utses genom lottdragning av Europarådets generalsekreterare omedelbart efter deras val.

3. I syfte att säkerställa att såvitt möjligt halva antalet ledamöter förnyas vart tredje år, får den parlamentariska församlingen, innan ett senare val genomförs, besluta att mandattiden för en eller flera av de ledamöter som skall väljas skall omfatta en annan period än sex år; dock får denna period inte överstiga nio år och inte understiga tre år.

4. I sådana fall där fråga är om mer än en mandattid och den parlamentariska församlingen tillämpar föregående punkt, skall fördelningen av mandattider verkställas genom lott-

fected by a drawing of lots by the Secretary General of the Council of Europe immediately after the election.

5. A judge elected to replace a judge whose term of office has not expired shall hold office for the remainder of his predecessor's term.

6. The terms of office of judges shall expire when they reach the age of 70.

7. The judges shall hold office until replaced. They shall, however, continue to deal with such cases as they already have under consideration.

Article 24 – Dismissal

No judge may be dismissed from his office unless the other judges decide by a majority of two-thirds that he has ceased to fulfil the required conditions.

Article 25 – Registry and legal secretaries

The Court shall have a registry, the functions and organisation of which shall be laid down in the rules of the Court. The Court shall be assisted by legal secretaries.

Article 26 – Plenary Court

The plenary Court shall

a) elect its President and one or two Vice-Presidents for a period of three years; they may be re-elected;

b) set up Chambers, constituted for a fixed period of time;

c) elect the Presidents of the Chambers of the Court; they may be re-elected;

d) adopt the rules of the Court; and

e) elect the Registrar and one or more Deputy Registrars.

rage au sort effectué par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe immédiatement après l'élection.

5. Le juge élu en remplacement d'un juge dont le mandat n'est pas expiré achève le mandat de son prédécesseur.

6. Le mandat des juges s'achève dès qu'ils atteignent l'âge de 70 ans.

7. Les juges restent en fonctions jusqu'à leur remplacement. Ils continuent toutefois de connaître des affaires dont ils sont déjà saisis.

Article 24 – Révocation

Un juge ne peut être relevé de ses fonctions que si les autres juges décident, à la majorité des deux tiers, qu'il a cessé de répondre aux conditions requises.

Article 25 – Greffe et référendaires

La Cour dispose d'un greffe dont les tâches et l'organisation sont fixées par le règlement de la Cour. Elle est assistée de référendaires.

Article 26 – Assemblée plénière de la Cour

La Cour réunie en Assemblée plénière

a) élit, pour une durée de trois ans, son président et un ou deux vice-présidents; ils sont rééligibles;

b) constitue des Chambres pour une période déterminée;

c) élit les présidents des Chambres de la Cour, qui sont rééligibles;

d) adopte le règlement de la Cour; et

e) élit le greffier et un ou plusieurs greffiers adjoints.

dragning av Europarådets generalsekreterare omedelbart efter det att valet ägt rum.

5. En ledamot av domstolen, som utsetts att efterträda en ledamot vars mandattid inte gått ut, skall inneha uppdraget under återstoden av företrädarens mandattid.

6. Ledamöternas mandattid skall upphöra när de uppnår 70 års ålder.

7. Ledamöterna innehar sitt uppdrag till dess att de blir ersatta. De skall dock fullfölja handläggningen av sådana mål som redan påbörjats.

Artikel 24 – Entledigande

En domstolsledamot får inte entledigas från sitt ämbete om inte de andra ledamöterna med två tredjedels majoritet beslutar att han inte längre uppfyller de villkor som uppställts.

Artikel 25 – Kansli och föredragande jurister

Domstolen skall ha ett kansli vars uppgifter och organisation skall fastställas i domstolens arbetsordning. Domstolen skall biträdas av jurister som föredragande.

Artikel 26 – Domstolen i plenum

Domstolen i plenum skall

a) välja ordförande och en eller två vice ordförande för en treårsperiod; de får omväljas,

b) inrätta kamrar för en bestämd tid,

c) välja ordförande till domstolens kamrar; de får omväljas,

e) utfärda arbets- och rättegångsordning för domstolen och

e) välja kanslichef samt en eller flera ställföreträdare.

Article 27 – Committees, Chambers and Grand Chamber

1. To consider cases brought before it, the Court shall sit in committees of three judges, in Chambers of seven judges and in a Grand Chamber of seventeen judges. The Court's Chambers shall set up committees for a fixed period of time.

2. There shall sit as an ex officio member of the Chamber and the Grand Chamber the judge elected in respect of the State Party concerned or, if there is none or if he is unable to sit, a person of its choice who shall sit in the capacity of judge.

3. The Grand Chamber shall also include the President of the Court, the Vice-Presidents, the Presidents of the Chambers and other judges chosen in accordance with the rules of the Court. When a case is referred to the Grand Chamber under Article 43, no judge from the Chamber which rendered the judgment shall sit in the Grand Chamber, with the exception of the President of the Chamber and the judge who sat in respect of the State Party concerned.

Article 28 – Declarations of inadmissibility by committees

A committee may, by a unanimous vote, declare inadmissible or strike out of its list of cases an individual application submitted under Article 34 where such a decision can be taken without further examination. The decision shall be final.

Article 29 – Decisions by Chambers on admissibility and merits

1. If no decision is taken under Article 28, a Chamber shall decide on the admissibility and merits of individual applications submitted under Article 34.

Article 27 – Comités, Chambres et Grande Chambre

1. Pour l'examen des affaires portées devant elle, la Cour siège en comités de trois juges, en Chambres de sept juges et en une Grande Chambre de dix-sept juges. Les Chambres de la Cour constituent les comités pour une période déterminée.

2. Le juge élu au titre d'un Etat partie au litige est membre de droit de la Chambre et de la Grande Chambre; en cas d'absence de ce juge, ou lorsqu'il n'est pas en mesure de siéger, cet Etat partie désigne une personne qui siège en qualité de juge.

3. Font aussi partie de la Grande Chambre le président de la Cour, les vice-présidents, les présidents des Chambres et d'autres juges désignés conformément au règlement de la Cour. Quand l'affaire est déferée à la Grande Chambre en vertu de l'article 43, aucun juge de la Chambre qui a rendu l'arrêt ne peut y siéger, à l'exception du président de la Chambre et du juge ayant siégé au titre de l'Etat partie intéressé.

Article 28 – Déclarations d'irrecevabilité par les comités

Un comité peut, par vote unanime, déclarer irrecevable ou rayer du rôle une requête individuelle introduite en vertu de l'article 34 lorsqu'une telle décision peut être prise sans examen complémentaire. La décision est définitive.

Article 29 – Décisions des Chambres sur la recevabilité et le fond

1. Si aucune décision n'a été prise en vertu de l'article 28, une Chambre se prononce sur la recevabilité et le fond des requêtes individuelles introduites en vertu de l'article 34.

Artikel 27 – Kommittéer, kamrar och stor sammansättning ("Grand Chamber")

1. Domstolen skall vid handläggningen av mål som hänskjutits till den sammanträda i kommittéer sammansatta av tre ledamöter, i kamrar sammansatta av sju ledamöter och i stor sammansättning med sjutton ledamöter. Domstolens kamrar skall tillsätta kommittéer för en bestämd tid.

2. Den ledamot som valts för den stat som är part i ett mål eller, om det inte finns någon sådan eller om denne inte kan delta, en person som staten utser, skall sitta med som självskrivna ledamot i kammaren och vid prövning av mål i stor sammansättning.

3. Domstolen i stor sammansättning skall även innefatta domstolens ordförande, vice ordförande, ordförande i kamrarna och andra ledamöter som valts enligt domstolens arbetsordning. När ett mål hänskjutits till domstolen i stor sammansättning enligt artikel 43, får ingen ledamot från den kammare som meddelat domen delta, med undantag av kammarens ordförande och den ledamot som satt som domare för den stat som var part i målet.

Artikel 28 – Beslut av kommittéer om avvisande av klagomål

En kommitté får enhälligt avvisa eller avskriva ett enskilt klagomål enligt artikel 34 om ett sådant beslut kan fattas utan ytterligare prövning. Beslutet är slutgiltigt.

Artikel 29 – Beslut av kamrar om upptagande av klagomål till prövning samt avgöranden i sak

1. Om inget beslut har fattats enligt artikel 28, skall en kammare besluta om att ta upp enskilda klagomål enligt artikel 34 till prövning och i sådant fall avgöra målet i sak.

2. A Chamber shall decide on the admissibility and merits of inter-State applications submitted under Article 33.

3. The decision on admissibility shall be taken separately unless the Court, in exceptional cases, decides otherwise.

Article 30 – Relinquishment of jurisdiction to the Grand Chamber

Where a case pending before a Chamber raises a serious question affecting the interpretation of the Convention or the protocols thereto, or where the resolution of a question before the Chamber might have a result inconsistent with a judgment previously delivered by the Court, the Chamber may, at any time before it has rendered its judgment, relinquish jurisdiction in favour of the Grand Chamber, unless one of the parties to the case objects.

Article 31 – Powers of the Grand Chamber

The Grand Chamber shall

a) determine applications submitted either under Article 33 or Article 34 when a Chamber has relinquished jurisdiction under Article 30 or when the case has been referred to it under Article 43; and

b) consider requests for advisory opinions submitted under Article 47.

Article 32 – Jurisdiction of the Court

1. The jurisdiction of the Court shall extend to all matters concerning the interpretation and application of the Convention and the protocols thereto which are referred to it as provided in Articles 33, 34 and 47.

2. In the event of dispute as to whether the Court has jurisdiction, the Court shall decide.

2. Une Chambre se prononce sur la recevabilité et le fond des requêtes étatiques introduites en vertu de l'article 33.

3. Sauf décision contraire de la Cour dans des cas exceptionnels, la décision sur la recevabilité est prise séparément.

Article 30 – Dessaisissement en faveur de la Grande Chambre

Si l'affaire pendante devant une Chambre soulève une question grave relative à l'interprétation de la Convention ou de ses protocoles, ou si la solution d'une question peut conduire à une contradiction avec un arrêt rendu antérieurement par la Cour, la Chambre peut, tant qu'elle n'a pas rendu son arrêt, se dessaisir au profit de la Grande Chambre, à moins que l'une des parties ne s'y oppose.

Article 31 – Attributions de la Grande Chambre

La Grande Chambre

a) se prononce sur les requêtes introduites en vertu de l'article 33 ou de l'article 34 lorsque l'affaire lui a été déférée par la Chambre en vertu de l'article 30 ou lorsque l'affaire lui a été déférée en vertu de l'article 43; et

b) examine les demandes d'avis consultatifs introduites en vertu de l'article 47.

Article 32 – Compétence de la Cour

1. La compétence de la Cour s'étend à toutes les questions concernant l'interprétation et l'application de la Convention et de ses protocoles qui lui seront soumises dans les conditions prévues par les articles 33, 34 et 47.

2. En cas de contestation sur le point de savoir si la Cour est compétente, la Cour décide.

2. En kammare skall besluta om att ta upp mellanstatliga klagomål enligt artikel 33 till prövning och i sådant fall avgöra målet i sak.

3. Beslut om att ta upp ett klagomål till prövning skall fattas särskilt om inte domstolen i undantagsfall beslutar annat.

Artikel 30 – Hänskjutande till domstolen i stor sammansättning

Om ett pågående mål i en kammare ger upphov till en allvarlig fråga som rör tolkningen av konventionen eller protokollen till denna eller om avgörandet av en fråga i en kammare kan leda till ett resultat som strider mot en tidigare dom av domstolen, får kammaren när som helst, innan den meddelar sin dom, hänskjuta målet till domstolen i stor sammansättning, om inte någon av parterna i målet motsätter sig detta.

Artikel 31 – Behörighet för domstolen i stor sammansättning

I stor sammansättning skall domstolen

a) avgöra klagomål som anförts enligt artikel 33 eller artikel 34 när en kammare har hänskjutit målet enligt artikel 30 eller när målet har hänskjutits till den enligt artikel 43 och

b) behandla framställningar om rådgivande yttranden enligt artikel 47.

Artikel 32 – Domstolens behörighet

1. Domstolen är behörig i alla frågor som rör tolkningen och tillämpningen av konventionen och protokollen till denna vilka hänskjuts till den enligt artiklarna 33, 34 och 47.

2. Om en tvist uppkommer rörande domstolens behörighet, skall domstolen avgöra frågan.

Article 33 – Inter-State cases

Any High Contracting Party may refer to the Court any alleged breach of the provisions of the Convention and the protocols thereto by another High Contracting Party.

Article 34 – Individual applications

The Court may receive applications from any person, non-governmental organisation or group of individuals claiming to be the victim of a violation by one of the High Contracting Parties of the rights set forth in the Convention or the protocols thereto. The High Contracting Parties undertake not to hinder in any way the effective exercise of this right.

Article 35 – Admissibility criteria

1. The Court may only deal with the matter after all domestic remedies have been exhausted, according to the generally recognised rules of international law, and within a period of six months from the date on which the final decision was taken.

2. The Court shall not deal with any individual application submitted under Article 34 that

a) is anonymous; or

b) is substantially the same as a matter that has already been examined by the Court or has already been submitted to another procedure of international investigation or settlement and contains no relevant new information.

3. The Court shall declare inadmissible any individual application submitted under Article 34 which it considers incompatible with the provisions of the Convention or the protocols

Article 33 – Affaires interétatiques

Toute Haute Partie contractante peut saisir la Cour de tout manquement aux dispositions de la Convention et de ses protocoles qu'elle croira pouvoir être imputé à une autre Haute Partie contractante.

Article 34 – Requêtes individuelles

La Cour peut être saisie d'une requête par toute personne physique, toute organisation non gouvernementale ou tout groupe de particuliers qui se prétend victime d'une violation par l'une des Hautes Parties contractantes des droits reconnus dans la Convention ou ses protocoles. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à n'entraver par aucune mesure l'exercice efficace de ce droit.

Article 35 – Conditions de recevabilité

1. La Cour ne peut être saisie qu'après l'épuisement des voies de recours internes, tel qu'il est entendu selon les principes de droit international généralement reconnus, et dans un délai de six mois à partir de la date de la décision interne définitive.

2. La Cour ne retient aucune requête individuelle introduite en application de l'article 34, lorsque

a) elle est anonyme; ou

b) elle est essentiellement la même qu'une requête précédemment examinée par la Cour ou déjà soumise à une autre instance internationale d'enquête ou de règlement, et si elle ne contient pas de faits nouveaux.

3. La Cour déclare irrecevable toute requête individuelle introduite en application de l'article 34, lorsqu'elle estime la requête incompatible avec les dispositions de la Convention

Artikel 33 – Mellanstatliga mål

En hög fördragsslutande part får till domstolen hänskjuta ett påstående om brott mot bestämmelserna i konventionen och i protokollen till denna begånget av en annan hög fördragsslutande part.

Artikel 34 – Enskilda klagomål

Domstolen får ta emot klagomål från enskilda personer, icke-statliga organisationer eller grupper av enskilda personer, som påstår sig av någon av de höga fördragsslutande parterna ha utsatts för en kränkning av någon av de i konventionen eller i protokollen till denna angivna rättigheterna. De höga fördragsslutande parterna förbinder sig att inte på något sätt förhindra ett effektivt utövande av denna klagorätt.

Artikel 35 – Villkor för upptagande av mål till prövning

1. Ett mål får anhängiggöras hos domstolen först när alla nationella rättsmedel har uttömts i enlighet med den internationella rättens allmänt erkända regler, och senast sex månader från den dag då det slutgiltiga beslutet meddelades.

2. Domstolen får inte ta upp ett enskilt klagomål enligt artikel 34 till behandling som

a) är anonymt eller

b) väsentligen innefattar samma omständigheter som redan prövats av domstolen eller redan hänskjutits till internationell undersökning eller reglering i annan form och som inte innehåller nya relevanta upplysningar.

3. Domstolen skall avvisa varje enskilt klagomål enligt artikel 34, som domstolen anser vara oförenligt med bestämmelserna i denna konvention och i protokollen till denna, eller

thereto, manifestly ill-founded, or an abuse of the right of application.

4. The Court shall reject any application which it considers inadmissible under this Article. It may do so at any stage of the proceedings.

Article 36 – Third-party intervention

1. In all cases before a Chamber or the Grand Chamber, a High Contracting Party one of whose nationals is an applicant shall have the right to submit written comments and to take part in hearings.

2. The President of the Court may, in the interest of the proper administration of justice, invite any High Contracting Party which is not a party to the proceedings or any person concerned who is not the applicant to submit written comments or take part in hearings.

Article 37 – Striking out applications

1. The Court may at any stage of the proceedings decide to strike an application out of its list of cases where the circumstances lead to the conclusion that

- a) the applicant does not intend to pursue his application; or
- b) the matter has been resolved; or
- c) for any other reason established by the Court, it is no longer justified to continue the examination of the application.

However, the Court shall continue the examination of the application if respect for human rights as defined in the Convention and the protocols thereto so requires.

2. The Court may decide to restore an application to its list of cases if it considers that the circumstances justify such a course.

ou de ses protocoles, manifestement mal fondée ou abusive.

4. La Cour rejette toute requête qu'elle considère comme irrecevable en application du présent article. Elle peut procéder ainsi à tout stade de la procédure.

Article 36 – Tierce intervention

1. Dans toute affaire devant une Chambre ou la Grande Chambre, une Haute Partie contractante dont un ressortissant est requérant a le droit de présenter des observations écrites et de prendre part aux audiences.

2. Dans l'intérêt d'une bonne administration de la justice, le président de la Cour peut inviter toute Haute Partie contractante qui n'est pas partie à l'instance ou toute personne intéressée autre que le requérant à présenter des observations écrites ou à prendre part aux audiences.

Article 37 – Radiation

1. A tout moment de la procédure, la Cour peut décider de rayer une requête du rôle lorsque les circonstances permettent de conclure

- a) que le requérant n'entend plus la maintenir; ou
- b) que le litige a été résolu; ou
- c) que, pour tout autre motif dont la Cour constate l'existence, il ne se justifie plus de poursuivre l'examen de la requête.

Toutefois, la Cour poursuit l'examen de la requête si le respect des droits de l'homme garantis par la Convention et ses protocoles l'exige.

2. La Cour peut décider la réinscription au rôle d'une requête lorsqu'elle estime que les circonstances le justifient.

uppenbart ogrundat eller utgöra ett missbruk av rätten att klaga.

4. Domstolen skall avvisa varje klagomål som den inte anser sig behörig att pröva enligt denna artikel. Den får göra detta på vilket stadium som helst av förfarandet.

Artikel 36 – Intervention av tredje part

1. I alla mål inför en kammare eller inför domstolen i stor sammansättning skall en hög fördragsslutande part, vars medborgare är klagande, ha rätt att avge skriftliga yttranden och att delta i förhandlingarna.

2. Domstolens ordförande får för att tillgoda intresset av en god rättsskipning inbjuda varje hög fördragsslutande part, som inte är part i förfarandet, eller varje annan person som berörs än klaganden, att avge skriftliga yttranden eller delta i förhandlingarna.

Artikel 37 – Avskrivning av klagomål

1. Domstolen får på varje stadium av förfarandet besluta att avskriva ett mål om de faktiska omständigheterna leder till slutsatsen att

- a) klaganden inte har för avsikt att fullfölja sitt klagomål eller
- b) frågan har lösts eller
- c) det av någon annan av domstolen konstaterad anledning inte längre är befogat att fortsätta prövningen av klagomålet.

Domstolen skall dock fortsätta prövningen av klagomålet om respekten för de mänskliga rättigheterna, sådana de definierats i denna konvention och i protokollen till denna, så kräver.

2. Domstolen får besluta att återuppta ett klagomål till behandling om den anser att omständigheterna föranleder en sådan åtgärd.

Article 38 – Examination of the case and friendly settlement proceedings

1. If the Court declares the application admissible, it shall

a) pursue the examination of the case, together with the representatives of the parties, and if need be, undertake an investigation, for the effective conduct of which the States concerned shall furnish all necessary facilities;

b) place itself at the disposal of the parties concerned with a view to securing a friendly settlement of the matter on the basis of respect for human rights as defined in the Convention and the protocols thereto.

2. Proceedings conducted under paragraph 1.b shall be confidential.

Article 39 – Finding of a friendly settlement

If a friendly settlement is effected, the Court shall strike the case out of its list by means of a decision which shall be confined to a brief statement of the facts and of the solution reached.

Article 40 – Public hearings and access to documents

1. Hearings shall be public unless the Court in exceptional circumstances decides otherwise.

2. Documents deposited with the Registrar shall be accessible to the public unless the President of the Court decides otherwise.

Article 41 – Just satisfaction

If the Court finds that there has been a violation of the Convention or the protocols thereto, and if the internal law of the High Contracting Party concerned allows only partial reparation

Article 38 – Examen contradictoire de l'affaire et procédure de règlement amiable

1. Si la Cour déclare une requête recevable, elle

a) poursuit l'examen contradictoire de l'affaire avec les représentants des parties et, s'il y a lieu, procède à une enquête pour la conduite efficace de laquelle les Etats intéressés fourniront toutes facilités nécessaires;

b) se met à la disposition des intéressés en vue de parvenir à un règlement amiable de l'affaire s'inspirant du respect des droits de l'homme tels que les reconnaissent la Convention et ses protocoles.

2. La procédure décrite au paragraphe 1.b est confidentielle.

Article 39 – Conclusion d'un règlement amiable

En cas de règlement amiable, la Cour raye l'affaire du rôle par une décision qui se limite à un bref exposé des faits et de la solution adoptée.

Article 40 – Audience publique et accès aux documents

1. L'audience est publique à moins que la Cour n'en décide autrement en raison de circonstances exceptionnelles.

2. Les documents déposés au greffe sont accessibles au public à moins que le président de la Cour n'en décide autrement.

Article 41 – Satisfaction équitable

Si la Cour déclare qu'il y a eu violation de la Convention ou de ses protocoles, et si le droit interne de la Haute Partie contractante ne permet d'effacer qu'imparfaitement les consé-

*Artikel 38 – Prövning av målet och
förlikning*

1. Om klagomålet tas upp till behandling, skall domstolen

a) fullfölja prövningen av målet tillsammans med parternas företrädare och vid behov göra en utredning; de berörda staterna skall på alla sätt underlätta att utredningen kan genomföras effektivt,

b) ställa sig till parternas förfogande i syfte att nå en förlikning grundad på respekten för de mänskliga rättigheterna, sådana de definierats i denna konvention och i protokollen till denna.

2. Handläggningen enligt punkt 1 b) skall vara konfidentiell.

Artikel 39 – Förlikning

Om en förlikning uppnås, skall domstolen avskriva målet genom ett beslut som endast skall uppta en kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och för den lösning som nåtts.

*Artikel 40 – Offentliga förhandlingar och
tillgång till handlingar*

1. Förhandlingar skall vara offentliga om inte domstolen i undantagsfall beslutar annat.

2. Handlingar som givits in till kanslichefen skall vara tillgängliga för allmänheten om inte domstolens ordförande beslutar annat.

Artikel 41 – Skälig gottgörelse

Om domstolen finner att ett brott mot konventionen eller protokollen till denna ägt rum och om den berörda höga fördragsslutande partens nationella rätt endast till en del medger att

to be made, the Court shall, if necessary, afford just satisfaction to the injured party.

Article 42 – Judgments of Chambers

Judgments of Chambers shall become final in accordance with the provisions of Article 44, paragraph 2.

Article 43 – Referral to the Grand Chamber

1. Within a period of three months from the date of the judgment of the Chamber, any party to the case may, in exceptional cases, request that the case be referred to the Grand Chamber.

2. A panel of five judges of the Grand Chamber shall accept the request if the case raises a serious question affecting the interpretation or application of the Convention or the protocols thereto, or a serious issue of general importance.

3. If the panel accepts the request, the Grand Chamber shall decide the case by means of a judgment.

Article 44 – Final judgments

1. The judgment of the Grand Chamber shall be final.

2. The judgment of a Chamber shall become final

a) when the parties declare that they will not request that the case be referred to the Grand Chamber; or

b) three months after the date of the judgment, if reference of the case to the Grand Chamber has not been requested; or

quences de cette violation, la Cour accorde à la partie lésée, s'il y a lieu, une satisfaction équitable.

Article 42 – Arrêts des Chambres

Les arrêts des Chambres deviennent définitifs conformément aux dispositions de l'article 44, paragraphe 2.

Article 43 – Renvoi devant la Grande Chambre

1. Dans un délai de trois mois à compter de la date de l'arrêt d'une Chambre, toute partie à l'affaire peut, dans des cas exceptionnels, demander le renvoi de l'affaire devant la Grande Chambre.

2. Un collège de cinq juges de la Grande Chambre accepte la demande si l'affaire soulève une question grave relative à l'interprétation ou à l'application de la Convention ou de ses protocoles, ou encore une question grave de caractère général.

3. Si le collège accepte la demande, la Grande Chambre se prononce sur l'affaire par un arrêt.

Article 44 – Arrêts définitifs

1. L'arrêt de la Grande Chambre est définitif.

2. L'arrêt d'une Chambre devient définitif

a) lorsque les parties déclarent qu'elles ne demanderont pas le renvoi de l'affaire devant la Grande Chambre; ou

b) trois mois après la date de l'arrêt, si le renvoi de l'affaire devant la Grande Chambre n'a pas été demandé; ou

gottgörelse lämnas, skall domstolen, om så anses nödvändigt, tillerkänna den förfördelade parten skälig gottgörelse.

Artikel 42 – Kamrarnas domar

Kamrarnas domar skall bli slutgiltiga i enlighet med bestämmelserna i artikel 44, punkt 2.

Artikel 43 – Hänskjutande till domstolen i stor sammansättning

1. Var och en av parterna i målet får inom en period av tre månader från den dag då kammaren meddelat dom i undantagsfall begära att målet skall hänskjutas till domstolen i stor sammansättning.

2. En särskild avdelning med fem ledamöter av domstolen i stor sammansättning skall bevilja en sådan begäran om målet ger upphov till en allvarlig fråga som rör tolkningen eller tillämpningen av konventionen eller protokollen till denna eller rör en allvarlig fråga av stor allmän betydelse.

3. Om avdelningen beviljar begäran, skall domstolen i stor sammansättning avgöra målet genom dom.

Artikel 44 – Slutgiltiga domar

1. Dom som meddelas av domstolen i stor sammansättning är slutgiltig.

2. Dom som meddelas av en kammare blir slutgiltig

a) när parterna förklarar att de inte kommer att begära att målet hänskjuts till domstolen i stor sammansättning eller

b) tre månader efter den dag då domen meddelades, om hänskjutande till domstolen i stor sammansättning inte har begärts eller

c) when the panel of the Grand Chamber rejects the request to refer under Article 43.

3. The final judgment shall be published.

Article 45 – Reasons for judgments and decisions

1. Reasons shall be given for judgments as well as for decisions declaring applications admissible or inadmissible.

2. If a judgment does not represent, in whole or in part, the unanimous opinion of the judges, any judge shall be entitled to deliver a separate opinion.

Article 46 – Binding force and execution of judgments

1. The High Contracting Parties undertake to abide by the final judgment of the Court in any case to which they are parties.

2. The final judgment of the Court shall be transmitted to the Committee of Ministers, which shall supervise its execution.

Article 47 – Advisory opinions

1. The Court may, at the request of the Committee of Ministers, give advisory opinions on legal questions concerning the interpretation of the Convention and the protocols thereto.

2. Such opinions shall not deal with any question relating to the content or scope of the rights or freedoms defined in Section I of the Convention and the protocols thereto, or with any other question which the Court or the Committee of Ministers might have to consider in consequence of any such proceedings as could be instituted in accordance with the Convention.

c) lorsque le collège de la Grande Chambre rejette la demande de renvoi formulée en application de l'article 43.

3. L'arrêt définitif est publié.

Article 45 – Motivation des arrêts et décisions

1. Les arrêts, ainsi que les décisions déclarant des requêtes recevables ou irrecevables, sont motivés.

2. Si l'arrêt n'exprime pas en tout ou en partie l'opinion unanime des juges, tout juge a le droit d'y joindre l'exposé de son opinion séparée.

Article 46 – Force obligatoire et exécution des arrêts

1. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à se conformer aux arrêts définitifs de la Cour dans les litiges auxquels elles sont parties.

2. L'arrêt définitif de la Cour est transmis au Comité des Ministres qui en surveille l'exécution.

Article 47 – Avis consultatifs

1. La Cour peut, à la demande du Comité des Ministres, donner des avis consultatifs sur des questions juridiques concernant l'interprétation de la Convention et de ses protocoles.

2. Ces avis ne peuvent porter ni sur les questions ayant trait au contenu ou à l'étendue des droits et libertés définis au titre I de la Convention et dans les protocoles ni sur les autres questions dont la Cour ou le Comité des Ministres pourraient avoir à connaître par suite de l'introduction d'un recours prévu par la Convention.

c) när panelen i domstolen i stor sammansättning avslår en begäran om hänskjutande enligt artikel 43.

3. Den slutgiltiga domen skall offentliggöras.

Artikel 45 – Skäl för domar och beslut

1. Skäl skall anges för domar samt för beslut om att uppta ett mål till prövning eller avvisa det.

2. Om en dom helt eller delvis inte ger uttryck för ledamöternas enhälliga uppfattning, har varje ledamot rätt att avge sin särskilda mening.

Artikel 46 – Bindande kraft och verkställighet av domar

1. De höga fördragsslutande parterna förbinder sig att rätta sig efter domstolens slutgiltiga dom i varje mål där de är parter.

2. Domstolens slutgiltiga dom skall överlämnas till ministerkommittén, som skall övervaka dess verkställande.

Artikel 47 – Rådgivande yttranden

1. På begäran av ministerkommittén får domstolen avge rådgivande yttranden i rättsfrågor avseende tolkningen av konventionen och protokollen till denna.

2. Dessa yttranden får inte avse frågor om innehållet i eller omfattningen av de rättigheter och friheter som upptagits i avdelning I i konventionen och i protokollen till denna och inte heller någon annan fråga till vilken domstolen eller ministerkommittén kan ha att ta ställning till följd av ett sådant förfarande som kan komma att inledas enligt konventionen.

3. Decisions of the Committee of Ministers to request an advisory opinion of the Court shall require a majority vote of the representatives entitled to sit on the Committee.

Article 48 – Advisory jurisdiction of the Court

The Court shall decide whether a request for an advisory opinion submitted by the Committee of Ministers is within its competence as defined in Article 47.

Article 49 – Reasons for advisory opinions

1. Reasons shall be given for advisory opinions of the Court.

2. If the advisory opinion does not represent, in whole or in part, the unanimous opinion of the judges, any judge shall be entitled to deliver a separate opinion.

3. Advisory opinions of the Court shall be communicated to the Committee of Ministers.

Article 50 – Expenditure on the Court

The expenditure on the Court shall be borne by the Council of Europe.

Article 51 – Privileges and immunities of judges

The judges shall be entitled, during the exercise of their functions, to the privileges and immunities provided for in Article 40 of the Statute of the Council of Europe and in the agreements made thereunder.”

Article 2

1. Section V of the Convention shall become Section III of the Convention; Article 57 of the

3. La décision du Comité des Ministres de demander un avis à la Cour est prise par un vote à la majorité des représentants ayant le droit de siéger au Comité.

Article 48 – Compétence consultative de la Cour

La Cour décide si la demande d'avis consultatif présentée par le Comité des Ministres relève de sa compétence telle que définie par l'article 47.

Article 49 – Motivation des avis consultatifs

1. L'avis de la Cour est motivé.

2. Si l'avis n'exprime pas en tout ou en partie l'opinion unanime des juges, tout juge a le droit d'y joindre l'exposé de son opinion séparée.

3. L'avis de la Cour est transmis au Comité des Ministres.

Article 50 – Frais de fonctionnement de la Cour

Les frais de fonctionnement de la Cour sont à la charge du Conseil de l'Europe.

Article 51 – Privilèges et immunités des juges

Les juges jouissent, pendant l'exercice de leurs fonctions, des privilèges et immunités prévus à l'article 40 du Statut du Conseil de l'Europe et dans les accords conclus au titre de cet article.»

Article 2

1. Le titre V de la Convention devient le titre III de la Convention; l'article 57 de la Conven-

3. Ministerkommitténs beslut att begära ett rådgivande yttrande av domstolen fattas med en majoritet av de ledamöter som är berättigade att sitta med i kommittén.

Artikel 48 – Domstolens behörighet att avge rådgivande yttranden

Domstolen avgör om en begäran från ministerkommittén om ett rådgivande yttrande faller inom domstolens behörighet enligt artikel 47.

Artikel 49 – Skäl för rådgivande yttranden

1. Skäl skall anges för domstolens rådgivande yttranden.

2. Om ett yttrande helt eller delvis inte ger uttryck för ledamöternas enhälliga uppfattning, har varje ledamot rätt att avge sin särskilda mening.

3. Domstolens rådgivande yttranden skall överlämnas till ministerkommittén.

Artikel 50 – Domstolens utgifter

Domstolens utgifter skall bekostas av Europarådet.

Artikel 51 – Privilegier och immunitet för domstolens ledamöter

Domstolens ledamöter har under utövandet av sitt ämbete rätt till de privilegier och den immunitet som anges i artikel 40 i Europarådets stadga och i de avtal som ingåtts i enlighet med den artikeln”.

Artikel 2

1. Avdelning V i konventionen skall betecknas avdelning III i konventionen; artikel 57 i

Convention shall become Article 52 of the Convention; Articles 58 and 59 of the Convention shall be deleted, and Articles 60 to 66 of the Convention shall become Articles 53 to 59 of the Convention respectively.

2. Section I of the Convention shall be entitled "Rights and freedoms" and new Section III of the Convention shall be entitled "Miscellaneous provisions". Articles 1 to 18 and new Articles 52 to 59 of the Convention shall be provided with headings, as listed in the appendix to this Protocol.

3. In new Article 56, in paragraph 1, the words "subject to paragraph 4 of this Article," shall be inserted after the word "shall"; in paragraph 4, the words "Commission to receive petitions" and "in accordance with Article 25 of the present Convention" shall be replaced by the words "Court to receive applications" and "as provided in Article 34 of the Convention" respectively. In new Article 58, paragraph 4, the words "Article 63" shall be replaced by the words "Article 56".

4. The Protocol to the Convention shall be amended as follows

a) the Articles shall be provided with the headings listed in the appendix to the present Protocol; and

b) in Article 4, last sentence, the words "of Article 63" shall be replaced by the words "of Article 56".

5. Protocol No. 4 shall be amended as follows

a) the Articles shall be provided with the headings listed in the appendix to the present Protocol;

b) in Article 5, paragraph 3, the words "of Article 63" shall be replaced by the words "of Article 56"; a new paragraph 5 shall be added, which shall read

"Any State which has made a declaration in accordance with paragraph 1 or 2 of this Article may at any time thereafter declare on behalf of

tion devient l'article 52 de la Convention; les articles 58 et 59 de la Convention sont supprimés, et les articles 60 à 66 de la Convention deviennent respectivement les articles 53 à 59 de la Convention.

2. Le titre I de la Convention s'intitule «Droits et libertés» et le nouveau titre III «Dispositions diverses». Les intitulés figurant à l'annexe du présent Protocole ont été attribués aux articles 1 à 18 et aux nouveaux articles 52 à 59 de la Convention.

3. Dans le nouvel article 56, au paragraphe 1, insérer les mots «, sous réserve du paragraphe 4 du présent article,» après le mot «s'appliquera»; au paragraphe 4, les mots «Commission» et «conformément à l'article 25 de la présente Convention» sont respectivement remplacés par les mots «Cour» et «, comme le prévoit l'article 34 de la Convention». Dans le nouvel article 58, paragraphe 4, les mots «l'article 63» sont remplacés par les mots «l'article 56».

4. Le Protocole additionnel à la Convention est amendé comme suit

a) les articles sont présentés avec les intitulés énumérés à l'annexe du présent Protocole; et

b) à l'article 4, dernière phrase, les mots «de l'article 63» sont remplacés par les mots «de l'article 56».

5. Le Protocole n° 4 est amendé comme suit

a) les articles sont présentés avec les intitulés énumérés à l'annexe du présent Protocole;

b) à l'article 5, paragraphe 3, les mots «de l'article 63» sont remplacés par les mots «de l'article 56»; un nouveau paragraphe 5 s'ajoute et se lit comme suit

«Tout Etat qui a fait une déclaration conformément au paragraphe 1 ou 2 du présent article peut, à tout moment par la suite, déclarer relati-

konventionen skall betecknas artikel 52 i konventionen; artiklarna 58 och 59 i konventionen skall utgå och artiklarna 60-66 i konventionen skall betecknas artiklarna 53-59.

2. Avdelning I i konventionen får rubriken "RÄTTIGHETER OCH FRIHETER" och den nya avdelning III i konventionen får rubriken "DIVERSE BESTÄMMELSER". Artiklarna 1-18 och de nya artiklarna 52-59 i konventionen skall förses med rubriker enligt bilagan till detta protokoll.

3. I den nya artikel 56, punkt 1 införs orden ", med förbehåll för punkt 4 i denna artikel," efter ordet "skall"; i punkt 4 ersätts orden "kommissionens behörighet att ta emot klagomål" och "i enlighet med artikel 25 i denna konvention" med respektive "domstolens behörighet att ta emot klagomål" och "i enlighet med artikel 34 i konventionen". I den nya artikel 58, punkt 4 ersätts orden "artikel 63" med orden "artikel 56".

4. Protokollet till konventionen skall ändras enligt följande:

a) artiklarna skall förses med rubriker enligt bilagan till detta protokoll och

b) i artikel 4, sista meningen byts orden "med artikel 63" ut mot orden "med artikel 56".

5. Protokoll nr 4 skall ändras enligt följande:

a) artiklarna skall förses med rubriker enligt bilagan till detta protokoll,

b) i artikel 5, punkt 3 byts orden "med artikel 63" ut mot orden "med artikel 56"; en ny punkt 5 läggs till med följande lydelse:

"En stat som har avgivit en förklaring enligt punkt 1 eller 2 i denna artikel får när som helst därefter förklara att staten beträffande ett eller

one or more of the territories to which the declaration relates that it accepts the competence of the Court to receive applications from individuals, non-governmental organisations or groups of individuals as provided in Article 34 of the Convention in respect of all or any of Articles 1 to 4 of this Protocol.”; and

c) paragraph 2 of Article 6 shall be deleted.

6. Protocol No. 6 shall be amended as follows

a) the Articles shall be provided with the headings listed in the appendix to the present Protocol; and

b) in Article 4 the words “under Article 64” shall be replaced by the words “under Article 57”.

7. Protocol No. 7 shall be amended as follows

a) the Articles shall be provided with the headings listed in the appendix to the present Protocol;

b) in Article 6, paragraph 4, the words “of Article 63” shall be replaced by the words “of Article 56”; a new paragraph 6 shall be added, which shall read

“Any State which has made a declaration in accordance with paragraph 1 or 2 of this Article may at any time thereafter declare on behalf of one or more of the territories to which the declaration relates that it accepts the competence of the Court to receive applications from individuals, non-governmental organisations or groups of individuals as provided in Article 34 of the Convention in respect of Articles 1 to 5 of this Protocol.”; and

c) paragraph 2 of Article 7 shall be deleted.

8. Protocol No. 9 shall be repealed.

vement à un ou plusieurs des territoires visés dans cette déclaration qu’il accepte la compétence de la Cour pour connaître des requêtes de personnes physiques, d’organisations non gouvernementales ou de groupes de particuliers, comme le prévoit l’article 34 de la Convention, au titre des articles 1 à 4 du présent Protocole ou de certains d’entre eux.»; et

c) le paragraphe 2 de l’article 6 est supprimé.

6. Le Protocole n° 6 est amendé comme suit

a) les articles sont présentés avec les intitulés énumérés à l’annexe du présent Protocole; et

b) à l’article 4, les mots «en vertu de l’article 64» sont remplacés par les mots «en vertu de l’article 57».

7. Le Protocole n° 7 est amendé comme suit

a) les articles sont présentés avec les intitulés énumérés à l’annexe du présent Protocole;

b) à l’article 6, paragraphe 4, les mots «de l’article 63» sont remplacés par les mots «de l’article 56»; un nouveau paragraphe 6 s’ajoute et se lit comme suit

«Tout Etat ayant fait une déclaration conformément au paragraphe 1 ou 2 du présent article peut, à tout moment par la suite, déclarer relativement à un ou plusieurs des territoires visés dans cette déclaration qu’il accepte la compétence de la Cour pour connaître des requêtes de personnes physiques, d’organisations non gouvernementales ou de groupes de particuliers, comme le prévoit l’article 34 de la Convention, au titre des articles 1 à 5 du présent Protocole.»; et

c) le paragraphe 2 de l’article 7 est supprimé.

8. Le Protocole n° 9 est abrogé.

flera av de med förklaringen avsedda territorierna erkänner domstolens behörighet att ta emot klagomål från enskilda personer, icke-statliga organisationer eller grupper av enskilda i enlighet med artikel 34 i konventionen vad avser alla eller någon av artiklarna 1-4 i detta protokoll." och

c) punkt 2 i artikel 6 utgår.

6. Protokoll nr 6 skall ändras enligt följande:

a) artiklarna skall förses med rubriker enligt bilagan till detta protokoll och

b) i artikel 4 ersätts orden "enligt artikel 64" med orden "enligt artikel 57".

7. Protokoll nr 7 skall ändras enligt följande:

a) artiklarna skall förses med rubriker enligt bilagan till detta protokoll,

b) i artikel 6, punkt 4 byts orden "med artikel 63" ut mot orden "med artikel 56"; en ny punkt 6 läggs till med följande lydelse:

"En stat som har avgivit en förklaring enligt punkt 1 eller 2 i denna artikel får när som helst därefter förklara att staten beträffande ett eller flera av de med förklaringen avsedda territorierna erkänner domstolens behörighet att ta emot klagomål från enskilda personer, icke-statliga organisationer eller grupper av enskilda i enlighet med artikel 34 i konventionen vad avser artikel 1-5 i detta protokoll." och

c) punkt 2 i artikel 7 utgår.

8. Protokoll nr 9 upphävs.

Article 3

1. This Protocol shall be open for signature by member States of the Council of Europe signatories to the Convention, which may express their consent to be bound by

a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or

b) signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.

2. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 4

This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one year after the date on which all Parties to the Convention have expressed their consent to be bound by the Protocol in accordance with the provisions of Article 3. The election of new judges may take place, and any further necessary steps may be taken to establish the new Court, in accordance with the provisions of this Protocol from the date on which all Parties to the Convention have expressed their consent to be bound by the Protocol.

Article 5

1. Without prejudice to the provisions in paragraphs 3 and 4 below, the terms of office of the judges, members of the Commission, Registrar and Deputy Registrar shall expire at the date of entry into force of this Protocol.

2. Applications pending before the Commission which have not been declared admissible at the date of the entry into force of this Protocol shall be examined by the Court in accordance with the provisions of this Protocol.

Article 3

1. Le présent Protocole est ouvert à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe signataires de la Convention, qui peuvent exprimer leur consentement à être liés par

a) signature sans réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation; ou

b) signature sous réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation, suivie de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

2. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 4

Le présent Protocole entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un an après la date à laquelle toutes les Parties à la Convention auront exprimé leur consentement à être liées par le Protocole conformément aux dispositions de l'article 3. L'élection des nouveaux juges pourra se faire, et toutes autres mesures nécessaires à l'établissement de la nouvelle Cour pourront être prises, conformément aux dispositions du présent Protocole, à partir de la date à laquelle toutes les Parties à la Convention auront exprimé leur consentement à être liées par le Protocole.

Article 5

1. Sans préjudice des dispositions des paragraphes 3 et 4 ci-dessous, le mandat des juges, membres de la Commission, greffier et greffier adjoint expire à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole.

2. Les requêtes pendantes devant la Commission qui n'ont pas encore été déclarées recevables à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole sont examinées par la Cour conformément aux dispositions du présent Protocole.

Artikel 3

1. Detta protokoll står öppet för undertecknande av de medlemsstater i Europarådet som har undertecknat konventionen, vilka kan uttrycka sitt samtycke till att vara bundna genom

a) undertecknande utan förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande eller

b) undertecknande med förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande, följt av ratifikation, godtagande eller godkännande.

2. Ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument skall deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

Artikel 4

Detta protokoll träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på ett år efter den dag då alla parter i konventionen har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av protokollet i enlighet med bestämmelserna i artikel 3. Val av ledamöter till den nya domstolen får äga rum och ytterligare nödvändiga åtgärder får vidtas för att upprätta den nya domstolen i enlighet med protokollets bestämmelser från den dag då alla parter i konventionen har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av protokollet.

Artikel 5

1. Utan hinder av bestämmelserna i punkterna 3 och 4 nedan skall mandattiden för domstolens ledamöter, ledamöterna av kommissionen, kanslichefen och ställföreträdande kanslichefen utgå den dag då detta protokoll träder i kraft.

2. Klagomål som är under handläggning i kommissionen och som inte har tagits upp till prövning den dag då detta protokoll träder i kraft, skall prövas av domstolen i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll.

3. Applications which have been declared admissible at the date of entry into force of this Protocol shall continue to be dealt with by members of the Commission within a period of one year thereafter. Any applications the examination of which has not been completed within the aforesaid period shall be transmitted to the Court which shall examine them as admissible cases in accordance with the provisions of this Protocol.

4. With respect to applications in which the Commission, after the entry into force of this Protocol, has adopted a report in accordance with former Article 31 of the Convention, the report shall be transmitted to the parties, who shall not be at liberty to publish it. In accordance with the provisions applicable prior to the entry into force of this Protocol, a case may be referred to the Court. The panel of the Grand Chamber shall determine whether one of the Chambers or the Grand Chamber shall decide the case. If the case is decided by a Chamber, the decision of the Chamber shall be final. Cases not referred to the Court shall be dealt with by the Committee of Ministers acting in accordance with the provisions of former Article 32 of the Convention.

5. Cases pending before the Court which have not been decided at the date of entry into force of this Protocol shall be transmitted to the Grand Chamber of the Court, which shall examine them in accordance with the provisions of this Protocol.

6. Cases pending before the Committee of Ministers which have not been decided under former Article 32 of the Convention at the date of entry into force of this Protocol shall be completed by the Committee of Ministers acting in accordance with that Article.

3. Les requêtes déclarées recevables à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole continuent d'être traitées par les membres de la Commission dans l'année qui suit. Toutes les affaires dont l'examen n'est pas terminé durant cette période sont transmises à la Cour qui les examine, en tant que requêtes recevables, conformément aux dispositions du présent Protocole.

4. Pour les requêtes pour lesquelles la Commission, après l'entrée en vigueur du présent Protocole, a adopté un rapport conformément à l'ancien article 31 de la Convention, le rapport est transmis aux parties qui n'ont pas la faculté de le publier. Conformément aux dispositions applicables avant l'entrée en vigueur du présent Protocole, une affaire peut être déférée à la Cour. Le collège de la Grande Chambre détermine si l'une des Chambres ou la Grande Chambre doit se prononcer sur l'affaire. Si une Chambre se prononce sur l'affaire, sa décision est définitive. Les affaires non déferées à la Cour sont examinées par le Comité des Ministres agissant conformément aux dispositions de l'ancien article 32 de la Convention.

5. Les affaires pendantes devant la Cour dont l'examen n'est pas encore achevé à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole sont transmises à la Grande Chambre de la Cour, qui se prononce sur l'affaire conformément aux dispositions de ce Protocole.

6. Les affaires pendantes devant le Comité des Ministres dont l'examen en vertu de l'ancien article 32 n'est pas encore achevé à la date d'entrée en vigueur du présent Protocole sont réglées par le Comité des Ministres agissant conformément à cet article.

3. Klagomål som har tagits upp till prövning av kommissionen den dag då detta protokoll träder i kraft skall även fortsättningsvis handläggas av kommissionens ledamöter för en period av ett år efter ikraftträdandet. Klagomål som inte har hunnit slutligt behandlas inom denna period skall överlämnas till domstolen, som skall behandla dem som mål som har tagits upp till prövning i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll.

4. Vad gäller sådana klagomål rörande vilka kommissionen, efter det att detta protokoll har trätt i kraft, har antagit en rapport i enlighet med den tidigare artikel 31 i konventionen, skall rapporten överlämnas till parterna, som inte skall ha rätt att offentliggöra den. I enlighet med de bestämmelser som var tillämpliga före detta protokolls ikraftträdande får ett sådant mål hänskjutas till domstolen. Panelen i domstolen i stor sammansättning skall besluta huruvida en av kamrarna eller domstolen i stor sammansättning skall avgöra målet. Om målet avgörs av en kammare, skall kammarens beslut vara slutgiltigt. Mål som inte hänskjutits till domstolen skall behandlas av ministerkommittén i enlighet med bestämmelserna i tidigare artikel 32 i konventionen.

5. Mål som är under handläggning i domstolen och som inte har avgjorts den dag då detta protokoll träder i kraft skall överlämnas till domstolen i stor sammansättning, som skall pröva dem i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll.

6. Mål som är under handläggning i ministerkommittén och som inte har avgjorts enligt tidigare artikel 32 i konventionen den dag då detta protokoll träder i kraft, skall slutföras av ministerkommittén i enlighet med denna artikel.

Article 6

Where a High Contracting Party had made a declaration recognising the competence of the Commission or the jurisdiction of the Court under former Article 25 or 46 of the Convention with respect to matters arising after or based on facts occurring subsequent to any such declaration, this limitation shall remain valid for the jurisdiction of the Court under this Protocol.

Article 7

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of

- a) any signature;
- b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c) the date of entry into force of this Protocol or of any of its provisions in accordance with Article 4; and
- d) any other act, notification or communication relating to this Protocol.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Strasbourg, this 11th day of May 1994, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe.

Article 6

Des lors qu'une Haute Partie contractante a reconnu la compétence de la Commission ou la juridiction de la Cour par la déclaration prévue à l'ancien article 25 ou à l'ancien article 46 de la Convention, uniquement pour les affaires postérieures, ou fondées sur des faits postérieurs, à ladite déclaration, cette restriction continuera à s'appliquer à la juridiction de la Cour aux termes du présent Protocole.

Article 7

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil

- a) toute signature;
- b) le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation;
- c) la date d'entrée en vigueur du présent Protocole ou de certaines de ses dispositions conformément à l'article 4; et
- d) tout autre acte, notification ou communication ayant trait au présent Protocole.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Protocole.

Fait à Strasbourg, le 11 mai 1994, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe.

Artikel 6

I de fall då en hög fördragsslutande part har avgivit en förklaring som erkänner kommissionens eller domstolens behörighet enligt tidigare artikel 25 eller 46 i konventionen såvitt avser frågor som uppstår efter eller är grundade på omständigheter som inträffar efter det att en sådan förklaring avgivits, skall denna begränsning fortsättningsvis gälla domstolens behörighet enligt detta protokoll.

Artikel 7

Europarådets generalsekreterare skall underätta medlemsstaterna om

- a) undertecknande,
- b) deponering av ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument,
- c) dag för detta protokolls ikraftträdande enligt artikel 4 och

d) andra åtgärder, notifikationer eller underättelser som rör detta protokoll.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat detta protokoll.

Upprättat i Strasbourg den 11 maj 1994 på engelska och franska, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som skall deponeras i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekreterare skall överlämna bestyrkta kopior till varje medlemsstat i Europarådet.

Appendix

Annexe

Headings of articles to be inserted into the text of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its protocols*

- Article 1 – Obligation to respect human rights
- Article 2 – Right to life
- Article 3 – Prohibition of torture
- Article 4 – Prohibition of slavery and forced labour
- Article 5 – Right to liberty and security
- Article 6 – Right to a fair trial
- Article 7 – No punishment without law
- Article 8 – Right to respect for private and family life
- Article 9 – Freedom of thought, conscience and religion
- Article 10 – Freedom of expression
- Article 11 – Freedom of assembly and association
- Article 12 – Right to marry
- Article 13 – Right to an effective remedy
- Article 14 – Prohibition of discrimination
- Article 15 – Derogation in time of emergency
- Article 16 – Restrictions on political activity of aliens
- Article 17 – Prohibition of abuse of rights

* Headings have already been added to new Articles 19 to 51 of the Convention by the present Protocol.

Intitulés des articles à insérer dans le texte de la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales et de ses protocoles*

- Article 1 – Obligation de respecter les droits de l'homme
- Article 2 – Droit à la vie
- Article 3 – Interdiction de la torture
- Article 4 – Interdiction de l'esclavage et du travail forcé
- Article 5 – Droit à la liberté et à la sûreté
- Article 6 – Droit à un procès équitable
- Article 7 – Pas de peine sans loi
- Article 8 – Droit au respect de la vie privée et familiale
- Article 9 – Liberté de pensée, de conscience et de religion
- Article 10 – Liberté d'expression
- Article 11 – Liberté de réunion et d'association
- Article 12 – Droit au mariage
- Article 13 – Droit à un recours effectif
- Article 14 – Interdiction de discrimination
- Article 15 – Dérogation en cas d'état d'urgence
- Article 16 – Restrictions à l'activité politique des étrangers
- Article 17 – Interdiction de l'abus de droit

* Les intitulés des nouveaux articles 19 à 51 de la Convention figurent déjà dans le présent protocole.

Underbilaga

Artikelrubriker att införas i texten i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och dess protokoll*

- Artikel 1 – Skyldighet att respektera de mänskliga rättigheterna
- Artikel 2 – Rätt till livet
- Artikel 3 – Förbud mot tortyr
- Artikel 4 – Förbud mot slaveri och tvångsarbete
- Artikel 5 – Rätt till frihet och säkerhet
- Artikel 6 – Rätt till en rättvis rättegång
- Artikel 7 – Inget straff utan lag
- Artikel 8 – Rätt till skydd för privat- och familjeliv
- Artikel 9 – Tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet
- Artikel 10 – Yttrandefrihet
- Artikel 11 – Frihet att delta i sammankomster och föreningsfrihet
- Artikel 12 – Rätt att ingå äktenskap
- Artikel 13 – Rätt till ett effektivt rättsmedel
- Artikel 14 – Förbud mot diskriminering
- Artikel 15 – Avvikelse från konventionsförpliktelse vid nödläge
- Artikel 16 – Inskränkningar i utlänningars politiska verksamhet
- Artikel 17 – Förbud mot missbruk av rättigheter

* Rubriker har redan lagts till i de nya artiklarna 19-51 i konventionen genom detta protokoll

Article 18 – Limitation on use of restrictions on rights

Article 18 – Limitation de l'usage des restrictions aux droits

Article 52 – Enquiries by the Secretary General

Article 52 – Enquêtes du Secrétaire Général

Article 53 – Safeguard for existing human rights

Article 53 – Sauvegarde des droits de l'homme reconnus

Article 54 – Powers of the Committee of Ministers

Article 54 – Pouvoirs du Comité des Ministres

Article 55 – Exclusion of other means of dispute settlement

Article 55 – Renonciation à d'autres modes de règlement des différends

Article 56 – Territorial application

Article 56 – Application territoriale

Article 57 – Reservations

Article 57 – Réserves

Article 58 – Denunciation

Article 58 – Dénonciation

Article 59 – Signature and ratification

Article 59 – Signature et ratification

Protocol

Protocole additionnel

Article 1 – Protection of property

Article 1 – Protection de la propriété

Article 2 – Right to education

Article 2 – Droit à l'instruction

Article 3 – Right to free elections

Article 3 – Droit à des élections libres

Article 4 – Territorial application

Article 4 – Application territoriale

Article 5 – Relationship to the Convention

Article 5 – Relations avec la Convention

Article 6 – Signature and ratification

Article 6 – Signature et ratification

Protocol No. 4

Protocole n° 4

Article 1 – Prohibition of imprisonment for debt

Article 1 – Interdiction de l'emprisonnement pour dette

Article 2 – Freedom of movement

Article 2 – Liberté de circulation

Article 3 – Prohibition of expulsion of nationals

Article 3 – Interdiction de l'expulsion des nationaux

Article 4 – Prohibition of collective expulsion of aliens

Article 4 – Interdiction des expulsions collectives d'étrangers

Artikel 18 – Begränsning av användningen
av inskränkningar i rättigheter

Artikel 52 – Förfrågningar från generalsek-
reteraren

Artikel 53 – Skydd för befintliga mänskliga
rättigheter

Artikel 54 – Ministerkommitténs befogenhe-
ter

Artikel 55 – Avstående från reglering av tvis-
ter i annan ordning

Artikel 56 – Territoriell tillämpning

Artikel 57 – Förbehåll

Artikel 58 – Uppsägning

Artikel 59 – Undertecknande och ratifikation

Tilläggsprotokoll

Artikel 1 – Skydd för egendom

Artikel 2 – Rätt till undervisning

Artikel 3 – Rätt till fria val

Artikel 4 – Territoriell tillämpning

Artikel 5 – Förhållande till konventionen

Artikel 6 – Undertecknande och ratifikation

Protokoll nr 4

Artikel 1 – Förbud mot frihetsberövande på
grund av skuldförbindelse

Artikel 2 – Rätt att fritt röra sig

Artikel 3 – Förbud mot utvisning av med-
borgare

Artikel 4 – Förbud mot kollektiv utvisning
av utlänningar

Article 5 – Territorial application
Article 6 – Relationship to the Convention
Article 7 – Signature and ratification

Protocol No. 6

Article 1 – Abolition of the death penalty
Article 2 – Death penalty in time of war

Article 3 – Prohibition of derogations
Article 4 – Prohibition of reservations
Article 5 – Territorial application
Article 6 – Relationship to the Convention
Article 7 – Signature and ratification
Article 8 – Entry into force
Article 9 – Depositary functions

Protocol No. 7

Article 1 – Procedural safeguards relating to expulsion of aliens
Article 2 – Right to appeal in criminal matters
Article 3 – Compensation for wrongful conviction
Article 4 – Right not to be tried or punished twice
Article 5 – Equality between spouses
Article 6 – Territorial application
Article 7 – Relationship to the Convention
Article 8 – Signature and ratification
Article 9 – Entry into force
Article 10 – Depositary functions

Article 5 – Application territoriale
Article 6 – Relations avec la Convention
Article 7 – Signature et ratification

Protocole n° 6

Article 1 – Abolition de la peine de mort
Article 2 – Peine de mort en temps de guerre

Article 3 – Interdiction de dérogations
Article 4 – Interdiction de réserves
Article 5 – Application territoriale
Article 6 – Relations avec la Convention
Article 7 – Signature et ratification
Article 8 – Entrée en vigueur
Article 9 – Fonctions du dépositaire

Protocole n° 7

Article 1 – Garanties procédurales en cas d'expulsion d'étrangers
Article 2 – Droit à un double degré de juridiction en matière pénale
Article 3 – Droit d'indemnisation en cas d'erreur judiciaire
Article 4 – Droit à ne pas être jugé ou puni deux fois
Article 5 – Égalité entre époux
Article 6 – Application territoriale
Article 7 – Relations avec la Convention
Article 8 – Signature et ratification
Article 9 – Entrée en vigueur
Article 10 – Fonctions du dépositaire

- Artikel 5 – Territoriell tillämpning
- Artikel 6 – Förhållande till konventionen
- Artikel 7 – Undertecknande och ratifikation

Protokoll nr 6

- Artikel 1 – Avskaffande av dödsstraffet
- Artikel 2 – Dödsstraff under krigstid
- Artikel 3 – Förbud mot avvikelser
- Artikel 4 – Förbud mot förbehåll
- Artikel 5 – Territoriell tillämpning
- Artikel 6 – Förhållande till konventionen
- Artikel 7 – Undertecknande och ratifikation
- Artikel 8 – Ikraftträdande
- Artikel 9 – Depositariens uppgifter

Protokoll nr 7

- Artikel 1 – Rättssäkerhetsgarantier vid utvisning av utlänningar
- Artikel 2 – Rätt till överklagande i brottmål
- Artikel 3 – Gottgörelse vid felaktig dom
- Artikel 4 – Rätt att inte bli lagförd eller straffad två gånger
- Artikel 5 – Likställdhet mellan makar
- Artikel 6 – Territoriell tillämpning
- Artikel 7 – Förhållande till konventionen
- Artikel 8 – Undertecknande och ratifikation
- Artikel 9 – Ikraftträdande
- Artikel 10 – Depositariens uppgifter

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 24 november 1994.

Närvarande: statsrådet Sahlin, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Thalén, Freivalds, Wallström, Persson, Tham, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Lena Hjelm-Wallén

Regeringen beslutar proposition 1994/95:115 Reformering av övervakningssystemet enligt Europakonventionen.